

Ročník XX, 1/2020

**Hrádecké
noviny**



**Gródeckie
nowości**

...rozdělen zdmi, spojen srdci...



Slovo starosty



Vážení spoluobčané, koncem loňského roku jsme na besedě trochu bilancovali a představovali, co máme v plánu uskutečnit letos. Poněvadž v adventní době se nás sešlo pouze 20, mám za to, že by bylo vhodné některé plány a záměry obce představit i na stránkách našeho zpravodaje.

Nejprve krátce poreferuji o stavbě, nedodělku z předešlého roku, kterým je budova druhé části Centra volného času. Mělo by být hotovo za měsíc. Práce v tomto období finišují, což je vidět z vnějšku. Vnitřek, který musí dobře vyschnout, čekají ještě podlahy a dodávky. První akce, která se v novém „Centru“ bude konat, bude Den pro ženy. Jsem zvědav, jak výsledek stavby s velmi komplikovaným průběhem zhodnotí veřejnost. V přízemí bude školní družina, na jejíž otevření se už děti nemohou dočkat.

Druhou stavbou v tomto areálu je rekonstrukce kamenných chlévů, kde vznikne muzeum a dílny lidových řemesel. Tam stavební práce postupují bez zádrhele. Na jaře je plánován přesun expozice do nových prostor. Pro realizaci této etapy jsme si najali odborníky, která má za úkol vytvořit prostředí, které zaujme každého, kdo se přijde podívat. V budově budou postavena kachlová kamna, tzv. „blacha“ a ze všech koutů a stěn na vás budou vykukovat exponáty doby otců našich otců. V muzeu budeme společně tvořit, učit se základním dovednostem lidového řemesla a vzpomínat na minulost. Pokusíme se vytvořit k tomuto účelu příhodné podmínky.

Areál, který je nově oplocen, nevyčerpá svůj zvelebovací potenciál. Zbývá vyřešit exteriér čili zahradu, nádvoří a stodolu, které familiárně říkáme Oáza klidu. Prostor k

budoucí proměně jsme svěřili do rukou renomovaným architektům, Ing. Černohorské a Ing. Čechákově. Ti vymysleli návrh, který budou veřejnosti prezentovat v Centru volného času, tedy na místě, 18. února v 16.30 hodin. Všechny zájemce o obecní dění na toto setkání srdečně zveme. Cílem je zpětná vazba, proto očekáváme, že na tomto fóru zazní vaše připomínky či návrhy na vylepšení. Konečný návrh schválí zastupitelstvo koncem února. Po pár měsících budeme očekávat dokončení projektu. Část stavby bychom chtěli realizovat ještě letos, na část se pokusíme získat dotaci. Návrh úpravy veřejného prostranství areálu CVČ jsme také (pro ilustraci) zveřejnili na poslední dvoustraně tohoto časopisu.

V souvislosti s areálem se ještě zmíním o hospodářské budově, kde svépomocí postupně zvelebujeme podkrovní místnosti, které budou v konečné fázi rovněž sloužit občanům Hrádku.

Jak již víte z médií, koupili jsme několik pozemků u cesty za bývalým motorestem BOAL od majitele benzínky. Tento prostor máme ambici v budoucnu smysluplně využít. Jak konkrétně? To rozhodne zastupitelstvo na nejbližším zasedání. Nejpravděpodobnější variantou jsou postupné stavby bungalovů s malými byty pro sociálně slabé nebo důchodce. V rámci problematiky máme zpracovanou koncepci využití této lokality ke zmiňovaným účelům. Takže obyvatelé místní části Rovně se již nemusejí obávat noční můry - „parkoviště pro kamiony“.

Co vás určitě bude zajímat, je zpráva, že jsme se smluvně dohodli s panem Bohuslavem Czudkem na odkoupení jeho rodinného domu a zahrady, který stojí hned vedle obecního úřadu. Pan Czudek nás však nečekaně opustil koncem roku. Čest jeho památce! Tato smutná událost na smlouvě o budoucí smlouvě nic nezměnila, akorát pravděpodobně samotný odkup pozdržela. Obec tuto nemovitost kupuje se záměrem rekonstrukce domu pro vybudování zdra-

votního střediska, do kterého bychom chtěli přemístit praktického lékaře pro dospělé, případně zubního lékaře a k tomu zajistit podmínky rovněž pro ambulanci dětského lékaře, maséra apod. Bude to však ještě dlouhá cesta.

Dokončujeme přípravy na stavbu přechodu pro chodce u Květiný. Trochu bojujeme s projektovou dokumentací na chodník podél bariér za tratí v úseku železniční zastávky směr Haže.

V přípravě projektu rybníka jsme vsadili na špatného koně. Projektantku už pracovně nazýváme diletantkou. Naštěstí retenční nádrž není neaktuálnější prioritou samosprávy. Škoda jen, že v souvislosti se změnami klimatu jsou takovéto stavby podporovány dotacemi a my si neškrtneme.

A co stavba století čili tělocvična? Během nadcházejících 2 měsíců snad obec získá stavební povolení. A místo Boalu bude konečně připraveno na velkou investici, jenž chceme realizovat z dlouhodobého úvěru. Po neblahých zkušenostech se již neodvažuji tvrdit a slibovat, že to bude letos.

Byl dokončen vodovod Chodury, v těchto týdnech se připravujeme na kolaudaci. Občané, kteří bydlí v dosahu, si již mohou zajišťovat projekty na vodovodní přípojky. Nechci vás popisováním stavebních procesů zahltit, otočím tedy list.

Velkou radost nám udělalo zjištění, že se loni v naší obci narodilo až 28 dětí. Je to nejvíce v posledních třinácti letech. To bude ohromná alej života! Tentokrát budeme vysazovat stromy na bývalém „jézovském“ poli v Lyngu.

Během roku míváme v Hrádku mnoho akcí. Kalendář je jimi doslova nasycen. A to je dobře. Na akcích máme dostatek příležitosti k vytváření dobrých sousedských vztahů, ale i k vyřešení vzájemných sporů. Snaha žít v sounáležitosti s lidmi, s přírodou má beze vší pochybnosti blahodárný vliv na naši duševní pohodu. Na druhé straně, v kontaktu s komunitou často vznikají konflikty nové. Obrazně řečeno, na vesnici vidíme jeden druhému do talíře, což je pro někoho stresující faktor.

Vážení občané, vstoupili jsme do nového roku s přáním, že nebude horší než ten předchozí. Zda tomu tak bude doopravdy, naštěstí nikdo z nás neví. Asi je dobré nemít přílišná očekávání, člověk pak nemůže být zklamán. Tak jako tak, letošní rok bezesporu přinese každému z nás nějaké radosti, prostrádané starostmi. Přejí nám všem, abychom i v tomto roce objevovali a nacházeli skutečné okamžiky života. A když nastanou, abychom je dovedli prožít naplno. Vždyť „Žijeme len raz“.

Robert Borski,
váš starosta



HRÁDECKÉ NOVINY – periodický tisk územního samosprávného celku, obce Hrádek (IČ 00535958, www.obechradek.cz). Adresa vydavatele: Obecní úřad Hrádek, Hrádek 352, 739 97 Hrádek. Vychází čtvrtletně pod ev. č.: MK ČR E 12341 v nákladu 800 ks. Tisk a prepress: A8 REKLAMA kreativ, s. r. o., Bystřice 1261, 739 95 Bystřice, graf. zpracování: Michaela Baierová. Uzávěrka redakčních materiálů pro jarní číslo bude 15. 3. 2020. Odpovědný redaktor (a příjemce inzerce): Věra Garbová, tel.: 601 383 111, e-mail: zpravodaj@obechradek.cz. Příští číslo vyjde na jaře 2020. Titulní strana: foto Bogdan Kaleta.

Slovo starosty	2
Z redakce	3
Poznávačka aneb „Co je na obrázcích?“	3
• Z OBECNÍHO ÚŘADU	
Poplatek za psa - POZOR ZMĚNA!	4
Oznámení o ceně vodného a stočného od 1.1. 2020	4
• AKTUALITY	
Goroli v ledu	4
Beseda s občany 2019: výsledky	4
Novoroční procházka	4
Čápi se už budou pomalu vracet	5
Nová kotelná v české škole	5
Rekonstrukce podkrovní v obou školách	5
Senior taxi si občané oblíbili	6
Alej dobra	6
Koho jsme si zvolili	7
Původ a historie hrád. příjmení - 5. díl	8-9
Tříkrálová sbírka 2020	10
Nájemní smlouvy na jablunkovském hřbitově	10
Vzpomínky na Mikuláše	11
Tvoje cesta online v Moravskoslezském kraji	12
Jubilanti v roce 2020	13
Pár faktů o našem partnerském městě Skoczów	14
Nejbližší město za hranicemi - Skoczów - aneb 7 let partnerství	15
Za památkou sv. Isidora: Colegiata de San Isidro, Madrid	16

• ZE ŠKOLNÍCH LAVIC	
ČESKÁ ŠKOLA	17-20
POLSKÁ ŠKOLA	21,24,25
JÍZDNÍ ŘÁDY 2020	22-23
• SPOLKOVÝ ŽIVOT V OBCI	
Hrádátka	26-27
• INZERCE	
Klub seniorů	28
Vydařený hon hrádeckých myslivců	29
Zaš rok za nami	29
• ZE ŽIVOTA CÍRKVÍ	
Noc na faře	30
• Z CENTRA VOLNÉHO ČASU	
655 aktivit v 365 dnech aneb náš volný čas v roce 2019	30-31
Kroužek šikovné ruce	32
PŘIPRAVUJEME	32-34
• KNIHOVNA V ROCE 2019	
Květinářství Zdenka Labajová	35-36
• NOVINKY Z ORD. PRAKT. LÉKAŘE	
• ROZHOVOR S PAMĚTNÍKEM	
Karel a Vanda Pilchovi	38-39
• PŘÍRODA HRÁDKU	
Stromy 1	40-41
Úprava areálu Centra volného času ...	42-43

Občanka Hrádku, paní Marta Pezdová, se dožila velmi ojedinělého životního výročí. Ve svých požehnaných 89 letech se stala pra pra babičkou. Prababiček žije v naší obci celkem dosti, ale pra pra babička je s největší pravděpodobností jediná.

Na snímku se svou pra pra vnučkou Elianou Klodovou. Redakce Hrádeckých novin se připojuje s blahopřáním titulu pra pra. Přejeme paní Pezdové, aby si svou pra pra vnučku pořádně užila.



Co je na obrázcích?

Minule jsme vám připravili grafickou hádanku. Na třech obrázcích se skrýval symbol Hrádku. Místo, které každý zná. Bylo jenom trochu znetvořené, aby se to nedalo na první pohled poznat.

Dnes v soutěži pokračujeme. Pořádně

se zadívejte na 3 varianty umělecky upravených fotografií a zkuste uhodnout, co je na nich.

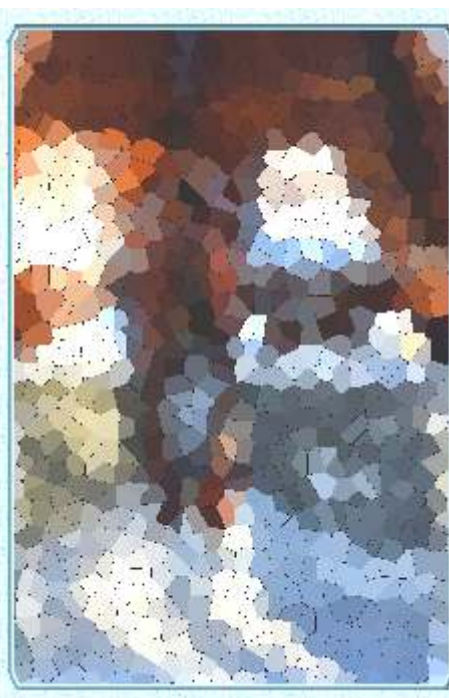
Nápověda: Čas od času zde dochází k proměně stavu.

Kdo první z vás napíše smskou správu

nou odpověď na tel. 724 309 930, dostane vzorek naší jablečné úrody z roku 2018.

Spousta lidí si ještě nevzvedla drobnou odměnu z minulé soutěže." Učinit tak mohou na OÚ.

RB



Poplatek za psa POZOR ZMĚNA!

Upozorňujeme majitele psů na povinnost uhradit poplatek za psa na rok 2020 a to nejpozději do 31. 3. 2020.

Jelikož došlo k navýšení agendy v návaznosti na novelu veterinárního zákona, týkající se čipování psů, poplatek byl od 1. 1. 2020 navýšen na 300,- Kč/rok. Obec zároveň pořídila univerzální čtečku, která přečte všechny druhy čipů. Majiteli psa, který poskytne a nahlásí číslo čipu,

bude poskytnuta úleva na poplatku.

Výše poplatku po poskytnutí úlevy bude 120,- Kč/rok.

Platbu je možné provést:

- hotově nebo kartou na obecním úřadě
- bankovním převodem -

č. ú. 168 198 33 09/ 0800, v tomto případě nás kontaktujte a my vám sdělíme variabilní symbol pro platbu.

(e-mail: sekretariat@obechradek.cz, tel.: 558 551 312)



Oznámení o ceně vodného a stočného od 1. 1. 2020

Voda pitná (vodné)
se zvyšuje na částku 47,27 Kč
(včetně 15% DPH)

Voda odvedená (stočné)
na částku 41,99 Kč
(včetně 15% DPH).
Stočné se týká jen 4 domků v obci.

Aktuality

Goroli v ledu

Na Tři krále se sešlo na padesát ponoříčů, lačných smočit své tělo v ledových vodách Olzy. Tomu přihlíželo 50 neponoříčů, zachumlaných v zimních bundách, kteří chtěli těm nebožákům dělat případnou první po-

moc. Nebylo třeba. Byli to borci a borkyně, zvládli to všichni. Jeden z nich tam vydržel dokonce 6 minut. Oproti loňské premiéře to je nečekaný nárůst popularity vznikajícího neolympijského sportu a možná i nové hrádecké tradice...

RB



Novoroční procházka

Prvního letošního odpoledne jsme se společně prošli po naší obci, která je

pro mnoho z nás srdeční záležitostí. Loni nás bylo šestnáct, letos necelá čtyřicítka. Myslím, že to byl moc dobře strávený čas, lno, jak na Nový rok, tak po celý rok!

RB



Beseda s občany 2019: výsledky

Tradiční besedy s občany se účastnilo celkem 19 občanů + starosta. V asi hodinové prezentaci bylo vysvětleno, co se samosprávě v tomto roce podařilo, co nikoliv a proč. Co nás trápí a z čeho máme radost. Co je plánováno v nejbližší budoucnosti. Nejočekávanějším bodem besedy byly podněty a připomínky občanů.

nů.

Výstup zpětné vazby:

1. požadavek, aby se v HN i na webu obce zveřejňovaly informace o zemřelých, např. rubrice opustili nás.
2. požadavek odvodnění (ekodreny) cesty ke Strokovi.
3. požadavek - zajištění propojení osady Gabryše s centrem obce.
4. požadavek - zatrubnění potoka k Zamčiskám.

První hrádecké čapí mláďe bylo občany pojmenováno "Robert".

RB



Nová kotelna v české škole

V české škole jsme tuto zimu začali topit plynem. Investici v hodnotě 1 100 000,- Kč provedla firma Hegas Energo. Tepelné čerpadlo je i po 18 letech provozu stále funkční. Bude fungovat nadále jako pomocný zdroj energie. Po dvou letech, až se zemina v okolí vrtů tepelně zregeneruje, budou opět čerpadla vytápět budovu školy.

RB



Čápi se už budou pomalu vracet

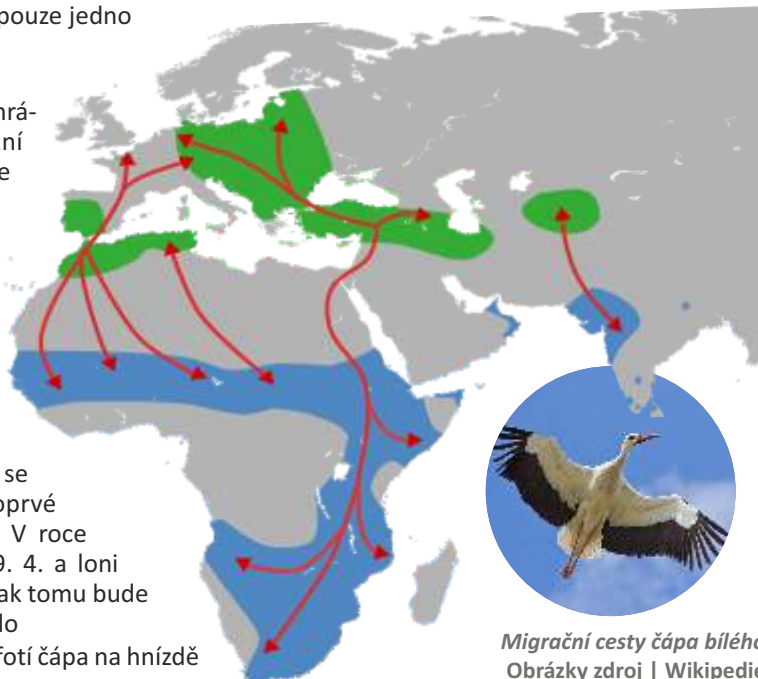
Za dva měsíce už pomalu budeme očekávat návrat čápů. Loni po sedmi letech úspěšně vyhníždili v umělém hnízdě na betonovém sloupu v místní části Záplotí. Narodilo se jim pouze jedno čápě.

Pokud jsou nyní naši hrádečtí čápi v jižní Africe, čeká je cesta dlouhá 10 000 km. Na zpáteční cestě je čeká mnoho nebezpečí. Přejme jim proto šťastný let a vítr v zádech.

V roce 2017 se čápi objevili poprvé na hnízdě 5. 5. V roce 2018 to bylo 19. 4. a loni dokonce 10. 4. Jak tomu bude letos? Platí, že kdo první spatří a vyfotí čápa na hnízdě

a pošle MMS na tel.: 724 309 930, čeká ho tradičně sladká odměna.

RB



Migrační cesty čápa bílého
Obrázky zdroj | Wikipedie

Rekonstrukce podkroví v obou školách

Renomovaná brněnská firma bude letos projektovat podkroví našich škol. K tomuto kroku obec přistoupila ze dvou důvodů: V polské škole je potřeba vyměnit střechu, jelikož již není v dobrém technickém stavu. Při její výměně by bylo celkem praktické využít stávající půdní prostory pro vybudování vestavby se dvěma místnostmi včetně zázemí dnešní podkroví polské školy. V české škole je potřeba rozšířit počet tříd z kapacitních důvodů. Hrádek se celkem plynule rozrůstá, a proto bude obec v poměrně blízké budoucnosti řešit nedostatek místa ve škole. Jediným prostorem, kde bude možné přidělat třídy, je „půda“.

V polovině roku by měla být hotova studie proveditelnosti. Pokud bude všechno v pořádku, obec bude výsledky technických studií akceptovat. Projektanti dostanou zadání zpracovat příslušné projektové dokumentace, které budou posléze čekat v šuplíku na vhodný dotační titul. Odhadované náklady přestavby půdních prostor včetně výměny střechy polské školy jsou ve výši 7 000 000,- Kč. Totéž v české škole bude o něco dražší, stavba pohltí odhadem 13 000 000,- Kč.

RB



Dnešní podkroví polské školy



Dnešní podkroví české školy

Senior taxi si občané oblíbili

Jak se dopravit k lékaři v minulosti v Hrádku řešil ne jeden senior. Myšlenku zavést specializovanou dopravu osob v důchodovém věku v naší obci přinesl majitel zdejší taxislužby, Jan Sztefka mladší. Bylo to v době, kdy byla tato užitečná aktivita v naší republice ještě v plenkách. Po několika jednáních s p. Sztefkou se obec rozhodla službu senior taxi pro hrádecké občany zavést.

Speciální taxi má jasná pravidla. Nelze ho použít na výlet či nákupy, ale pouze k lékaři, do nemocnice nebo lékárny. Ve zkratce řečeno, jedná se o tři cíle dopravy. Do Třince, Jablunkova a Návsi.

Senioři si na taxislužbu určenou jenom pro ně pomalu začali zvykat. Začali ji stále častěji využívat. Loňský rok byl podle statistik sledovanosti rekordním. Během

roku bylo uskutečněno 676 jízd. Pro zajišťovnost: senior taxi aktivně využívá 75 občanů Hrádku. Obec přispívá na každou jízdu cca 60% ceny, což například znamená, že loni bylo z obecního rozpočtu na tento účel vynaloženo 34 750,- Kč.

Doufáme, že ve stejném duchu bude

taxislužba vozit seniory i nadále k jejich spokojenosti. Případné podněty a nápady na zlepšení stávajících služeb můžete podat telefonicky na tel: 724 309 930. Neuvažujeme v blízké budoucnosti senior taxi rozšiřovat na cesty k jiným účelům než zdravotním.

RB



Alej dobra

Koncem listopadu, jak již stalo tradicí, starostové Jablunkovska vybrali 3 žijící osobnosti z našeho regionu, které udělaly něco dobrého pro druhé. V hrádecké Aleji dobra je poctili netradičním vyznamenáním. Vysadili spolu se třemi oceněnými muži, Adamem Ruckim z Bukovce, Ivo Konvičkou z Bystřice a Karlem Pilchem z Hrádku, tři jabloně starých krajevých odrůd.

Mons. Mgr. Adam Rucki je duchovní katolické církve, který byl za minulého reži-

mu perzekuován. Papež Benedikt XVI. jej v roce 2012 jmenoval kaplanem Jeho Svátosti. Adam Rucki byl vyznamenán za práci s mládeží. Je to člověk s obrovským srdcem, inspirující mnohé lidi, a to nejenom věřící.

Mgr. Ivo Konvička byl vyznamenán za práci s mládeží v oblasti sportu. V obci Bystřice intenzivně rozvíjí sportovní disciplínu moderní pětiboj. Jeho svěřenci již přivezli z mezinárodních soutěží úctyhodných 38 medailí.

Karel Pilch byl vyznamenán za zhotovení 13 dřevěných vláček, které daroval do mateřských škol, dětských domovů a zvelebil ne jedno dětské hřiště. Karel Pilch působí na lidi nezměrným optimismem, který umí nenapodobitelným způsobem přenášet na druhé.

Mons. Mgr. Adam Rucki byl obdáván odrůdou Spartan, Mgr. Ivo Konvičkovi byla věnována jablono Boikovo a Karel Pilch vysadil odrůdu Jonathan.

RB



Mons. Mgr. Adam Rucki



Mgr. Ivo Konvička



Karel Pilch

Koho jsme si zvolili, ten za nás rozhoduje, aneb hrádečtí zastupitelé v kostce



MVDr. Roman Polok

Roman Polok je rodákem z Hrádku. Narodil se před 47 lety. Je rozvedený a má dceru Renatu. Bydlí v místní části Samce. V zastupitelstvu působí čtvrté volební období. Kandidoval do zastupitelstva rovněž v letech 2010 a 2014. Vždy za sdružení Coexistentia.

Od roku 1998 působí v Hrádku jako veterinární lékař.

Mezi jeho koníčky patří již zmíněné veterinární lékařství, procházky a turistika po Beskydech s přáteli.

Od samého začátku vzniku spolku PZKO je jeho členem.

Je častým účastníkem nejrůznějších hrádeckých akcí, které organizuje obec.

kontakt: polokr@volny.cz +420 603 240 954

aktivity v zastupitelstvu	
volební období	funkce
2018 – 2022	člen kontrolního výboru
2014 – 2018	předseda kontrolního výboru
2010 – 2014	předseda kontrolního výboru
2006 – 2010	člen zastupitelstva

angažovanost v komunální politice	
volební období	získaný mandát
2018 – 2022	zastupitel za Coexistentia
2014 – 2018	zastupitel za Coexistentia
2010 – 2014	zastupitel za Coexistentia
2006 – 2010	zastupitel za Coexistentia

Důvěrník místní části Rovně, domů č.p.: 98, 114, 141, 149, 158, 243, 244, 300, 325, 383, 430, 431, 433, 446, 496, 522, 526, 558



Původ a historie hrádeckých příjmení - 5. díl

V článku o hrádeckých příjmeních jsme se dostali k příjmením, které začínají na Ch, J a K. V seznamu jsou kromě čtyř výjimek všechna příjmení původní, tzv. těšínská, což názorně ilustrují mapky

na protější straně. Na nich jsou pouze ta příjmení, jejichž počet v Hrádku je vyšší než 4 (toto je navíc podbarveno sytější oranžovou barvou). Pro zopakování: druhý sloupec označuje, kolik je nositelů da-

ného příjmení v Hrádku, třetí sloupec je to též v ČR. Pokud se jedná o místní příjmení, je zmíněn jeho nejranější výskyt na území Těšínského knížectví. Tato příjmení jsou navíc v tabulce podbarvena oranžově.

Literatura:

Milerski, W.: Nazwiska Cieszyńskie, Warszawa 1996

Lipowski, J.: Ewolucja nazwisk w południowej części Śląska Cieszyńskiego w czasach austriackich, Wrocław 2008

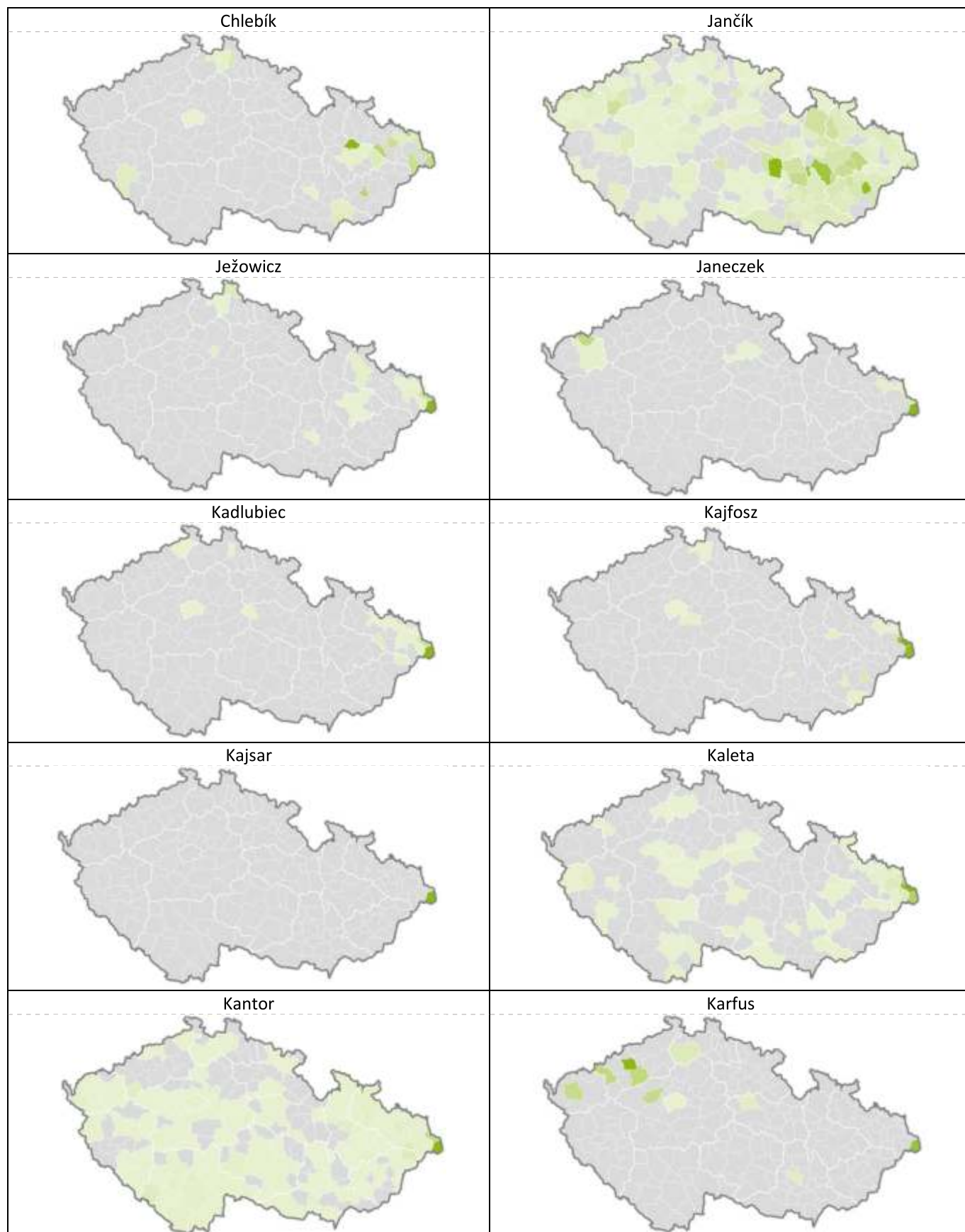
Moldanová, D.: Naše příjmení, Praha 2015

Zdroj mapek: www.prijmeni.cz

Hrádecká příjmení	četnost		1. zmínka			původ příjmení, význam slova
	Hrádek	ČR	Těšínsko		původní tvar slova	
Chlebík	5	100	1621	Guty	Chlebek	od slova chléb
Chobot	1	477	1685	Mistřovice	Chobot	ze staročeského chobot = ohon, také z nářečního výrazu označujícího člověka s dlouhým nosem.
Chovanec	1	3009	1795	Košařiska	Chowanietz	od slovesa chovat, chovan = schovanec
Chowaniec	2	69	1795	Košařiska	Chowanietz	ze staropolského chowaniec, tj. vychovanec, chovanec, nebo také absolvent školy
Chrascina	2	46	1621	Bukovec	Chrastina	z těšínského nářečí chroscina = houština v lese, suché haluze, tzv. chrastí nebo zarostlý pozemek (neužitek)
Chwastek	3	55	1577	Ogrodzona	Chwastek	od slova chwast, označující plevelnou rostlinu, rostoucí v kultuře polních plodin.
Chylek	4	118	1628	Těšín	Chylek	z těšínského nářečí chykač tj. česky lkát, vzlykat
Jadlovec	2	29				varianta příjmení jedlovec, které vzniklo od místního jména Jedlová. Zřejmě místo bohaté na jedle.
Jančík	5	2497	1684	Milíkov	Janaczyk	původem varianta osobního jména Jan
Janeczek	10	95	1647	Bystřice	Janeczek	zdrobnělina osobního jména Jan
Janiczek	2	152	1638	Těšín	Janiczek	v těšínském nářečí Janiczek se jmenuje svatojánský brouček, respektive světluška
Janik	2	172	1632	Milíkov	Janik	z osobního jména Jan
Januszewski	2	2	1680	Dolní Suchá	Januszowski	ze slova Janasz, což je další odvozenina osobního jména Jan
Jeżowicz	6	146	1683	Jablunkov	Jesovitz	od slova jeż, neboli ježek. Přeneseně skrblik = člověk, co měl ježka v kapse.
Jochymek	4	240	1692	Bukovec	Jochymek	od Jochym, z domácké varianty Joachim. Česky Jáchym
Josiek	4	169	1713	Guty	Iossek	příjmení vzniklo od jmen Josef, Jonáš nebo Joachim
Juroszek	2	86	1647	Jaworzynka	Jurossek	zdrobnělina slova Jurasz, Jurosz. Původem od Jura, tj. Jiří.
Jursa	2	499	1644	Tyra	Jursza	ze slova Jura, čili Jiří.
Kadlubiec	19	175	1636	Oldřichovice	Kadlubiecz	ze slova kadlub = uvnitř ztrouchnivělý kus dřeva. Byl používán k rozvodům vody od studánky.
Kahlich	3	11				německé příjmení. Vzniklo od slova kahl = holohlavý, plešatý
Kajfosz	9	181	1647	Karpentná	Kayfass	kajfas = zednické náčiní na vápno nebo maltu. Byl to také přídomek Josefa, židovského arcikněze, který se účastnil procesu s Christem.
Kajsar	5	6	1577	Puncov	Kaysar	z německého Kaiser = císař, přezdívká člověka, který se podobal císaři. Kaiser vzniklo z latinského Caesar.
Kajzar	2	428	1577	Puncov	Kaysar	z německého Kaiser = císař, přezdívká člověka, který se podobal císaři. Kaiser vzniklo z latinského Caesar.
Kaleta	28	1104	1621	Bystřice	Kaleta	ze staropolského slova kaleta, tj. pytlík na peníze
Kaňák	4	770				z více významů: kanit se = žvanit, tlachat, také samec dravého ptáka. Rovněž ze slovenského kanět se, tj. vemlouvav se, lichotit se.

Kantor	29	2644	1577	Milíkov	Kantor	z latinského slova cantor = zpěvák v kostele
Kapsia	3	100	1621	Hrádek	Kapsza	z lat. capsa = tlumok, pytlík, též z těšínského nářečí kapsa. Nakonec i z něm. zkrácení sl. Kaspar, tj. Kapsz
Karfus	5	66				příjmení pravděpodobně vzniklo redukcí jména Gervasius
Karkoška	3	355	1605	Oldřichovice	Karkosska	karkoszka je nářeční výraz pro suchou, hrubší větev jehličnatého stromu. Používala se na louče

Robert Borski



TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2020

Děkujeme za vaši štědrost!



Z celého srdce děkujeme VÁM, milí koledníci! Bez Vás by tato sbírka neměla smysl! Děkujeme za Vaše nadšení, odvahu a chuť pomáhat! Jste úžasní!

Dále děkujeme Vám lidem dobré vůle za Vaše štědré dary! Díky Vám jsme i letos vykoledovali **rekordní částku 1.050.000 Kč** na pomoc charitnímu dílu u nás na Jablunkovsku, v ČR i v zahraničí. Jako poděkování za Vaši pomoc bude i v tomto roce každý měsíc sloužena mše sv. za všechny koledníky, organizátory, dárce a všechny, jež toto dílo jakkoli podporují. Pán Bůh zaplať. Podrobné výsledky jednotlivých skupinek jsou umístěny na našich webových stránkách: www.jablunkov.charita.cz

Výsledky Tříkrálové sbírky 2020		počet pokladniček
Jablunkov	265.311 Kč *	27 ks
Mosty u Jabl.	194.914 Kč *	16 ks
Návsí	113.545 Kč	17 ks
Písek	96.355 Kč *	10 ks
Bukovec	82.666 Kč *	7 ks
Milíkov	57.342 Kč *	7 ks
Písečná	58.421 Kč *	6 ks
Hrádek	69.294 Kč *	7 ks
Bocanovice	38.905 Kč *	5 ks
Horní Lomná	8.285 Kč	2 ks
Dolní Lomná	48.614 Kč	7 ks
Hrčava	6.417 Kč	2 ks
Košaržiska	9.931 Kč	2 ks
CELKEM	1.050.000 Kč	115 KS

Bóg zapłać!

Kwesta Trzech Króli zakończona!

*Tučně zvýrazněné částky jsou rekordní částky v jednotlivých obcích.

Nájemní smlouvy na jablunkovském hřbitově

Vážení a milí spoluobčané,
chtěla bych Vás touto cestou požádat o kontrolu nájemních smluv a plateb za hrobová místa na veřejném pohřebišti v Jablunkově.

V případě jakýchkoliv dotazů volejte tel. 558 340 625 nebo se dostavte osobně na Městský úřad v Jablunkově, kancelář č. 312 (nová budova 2. patro).

Úřední dny:

pondělí a středa: od 8,00 do 17,00 hodin
úterý: od 8,00 do 13,00 hodin

Děkujeme.
Jana Lancová
referent odboru místního
hospodářství MěÚ Jablunkov



Vzpomínky na Mikuláše





Pomáhat a chránit

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE



kancelář ředitele krajského ředitelství
oddělení tisku a prevence

Neodmyslitelnou součástí dětského světa se stala komunikace prostřednictvím internetu. Častý je obrázek skupiny dětí, trávící čas sice společně na jednom místě, nicméně vzájemně nekomunikující slovem, nýbrž prostřednictvím telefonů tzv. na síti. I dítě, jež tráví volný čas ve svém pokoji či v přítomnosti dospělého, se může velmi jednoduše stát obětí trestného činu. Pachatel na počátku zahájí komunikaci přátelsky, často jako vrstevník, následně však přistoupí k manipulaci s dětskou obětí a dojde třeba i k nátlaku, aby oběť zaslala další intimní fotografie...

Moravskoslezský kraj není v tomto směru výjimkou. I v našem regionu jsme v předchozích měsících prověřovali či vyšetřovali okolnosti trestných činů spáchaných prostřednictvím internetu, kdy se oběti staly děti. Zvyšující se počet tohoto protiprávního jednání inicioval také speciální preventivní program, který napoví, jak postupovat v krizové situaci a pakliže již nastala, jak ji vlastně řešit. Klíčová role v osvětě samozřejmě i zde náleží rodičům. Výukový program Tvoje cesta online je proto připraven se základními bezpečnostními radami jak rodičům, tak žákům druhého stupně základních škol.

Děti se stále častěji stávají terčem útoků predátorů na sociálních sítích a neuvědomují si, že odkrýváním svého soukromí útočníkům výrazně zjednoduší práci. Statistiky jsou v této oblasti neúprosné – počet nahlášených trestných činů spáchaných prostřednictvím internetu se za posledních 5 let více než zdvojnásobil a téměř třetina z nich je mravnostního charakteru. Dnešní děti si již osvojily základní bezpečnostní doporučení a při vystupování na sociálních sítích jsou obezřetnější, než bývaly před 5 lety, nicméně stále ještě nedovedou rozlišit, kdy si píšou se svým vrstevníkem a kdy na ně útočí internetový predátor.

Tvoje cesta online je preventivní projekt, jehož cílem je ukázat dětem na vybraných případech způsoby, jakým internetový predátor oslovuje své potenciální oběti, jak s nimi manipulují a jakých veřejně dostupných informací využívají. Policejní preventisté budou zároveň dětem dávat i doporučení, na koho se obrátit a

hlavně jakých rizikových ukazatelů si při komunikaci s osobou na internetu všimnout.

Je bez debat, že nejefektivnější prevenci jsou schopni udělat sami rodiče, proto v rámci projektu budou připraveny i semináře a besedy s veřejností, na kterých se dozví to podstatné – co děti na sociálních sítích dělají, jak tam komunikují, kde hledají inspiraci a jaké jsou jejich preference. Jinými slovy projekt bude rodičům zodpovídat otázky, které je trápí a na které se stydí svých potomků zeptat.

Policie ČR pro tento projekt získala silného partnera v Československé obchodní bance, a.s., která se dlouhodobě věnuje vzdělávání žáků základních a středních škol a v práci s těmito cílovými skupinami má zkušenosti. Jako banka, která většinu služeb nabízí i v digitalizované podobě, známe rizika pohybu v online světě a víme, jak důležité je dodržování bezpečnostních pravidel. Proto jsme náš úspěšný program finančního vzdělávání ve školách rozšířili o digitální bezpečnost a prevenci rizik na internetu. Policii ČR jsme oslovili jako odborníky, kteří mají v této oblasti největší zkušenosti i experty. S nimi teď spouštíme v Česku unikátní spolupráci, díky které se děti i jejich rodiče naučí lépe se chránit před internetovými hrozbami," říká Petr Hutla, člen představenstva ČSOB.

Společně vytvořený výukový program, který budou žákům a jejich rodičům přednášet jak speciálně proškolení policisté, tak ale i odborně kompetentní ambasadoři z řad ČSOB, a.s., bude postaven na interaktivní práci s posluchači a dětem bude jeho obsah blízký, neboť se budou neustále pohybovat v jejich oblíbeném prostředí – v prostředí sociálních sítí. „Spolupráce s ambasadory ČSOB nám pomůže rozšířit síť preventistů, která od roku 2020 bude významně posílena i z našich vnitřních zdrojů. Prevenci v oblasti kybernetické bezpečnosti vnímáme jako jednu z priorit a jsem velmi rád, že projekt Tvoje cesta reaguje právě na často opomíjená rizika sociálních sítí. Zároveň je dobré vydvihnout, že nebudeme pracovat pouze s dětmi, ale společně se zaměříme také na neméně důležitou cílovou skupinu, což jsou rodiče a dospělé osoby obecně“, uvedl policejní prezident Jan Švejdar. Výuko-

vý program bude zahájen na začátku roku 2020 a budou se ho účastnit zaměstnanci ČSOB (ambasadoři finanční gramotnosti) a policejní preventisté. Je určen pro druhý stupeň základních škol a v návaznosti na to také pro rodiče a dospělé osoby obecně. Kromě vzdělávacího programu připraví ČSOB a Policie ČR také krátká výuková videa a společnou preventivní kampaň.

K tématu preventivní doporučení:

Sociální sítě jsou zdrojem mnoha cenných informací. Jejich výhodou je možnost komunikace na velké vzdálenosti. Není naším cílem uživatele sociálních sítí od těchto výdobytků moderní doby odradit, ale poukázat na možná rizika spojená se zmíněnými technologiemi. Se svými dětmi komunikujte o využití možností internetu otevřeně a bez předsudků. Není výjimkou, že děti prostřednictvím internetu sdělí jakékoliv informace o sobě a při osobní komunikaci pak standardního rozhovoru schopny nejsou.

Pachatelé této trestné činnosti využívají důvěry dětí, osloví je třeba jako jejich vrstevníky, mající zájem o přátelství. Záhy je pak přimějí k pořízení a přeposlání jejich intimních fotografií, kterými je pak mohou nutit k zaslání dalších, odvážnějších. A to v tom příznivějším případě, neboť některá takto navázaná komunikace může pokračovat osobním setkáním a v krajním případě fatálními následky.

Děti je zapotřebí informovat o náležitě obezřetnosti ve vztazích i při komunikaci prostřednictvím internetu, aby věděly, s kým skutečně komunikují. Znovu je vhodné zopakovat, že jakmile pořízené fotografie, videa intimního rázu někomu poskytnou, ztrácí možnost kontrolovat jejich existenci a nakládání s nimi (tzv. nad nimi ztrácí moc).

mjr. Mgr. Gabriela Pokorná
vrchní komisař



Jubilanti v roce 2020

leden		
Vanda Cieslarová	70 let	Grůň
Anděla Bocková	70 let	Lyngi
Uršula Martynková	70 let	Chalupňoki

únor		
Jan Lisztwan	93 let	Bařiny
Helena Niedobová	93 let	Záplotí
Adam Turoň	91 let	Pod Vilou
Amálie Konderlová	80 let	Pod Vilou

březen		
Anna Turoňová	92 let	Polyniska
Emil Stebel	92 let	Grůň
Zuzanna Ditrichová	91 let	Martynki
Bronislava Nowaková	70 let	Gabryše
Štěpánka Drongová	70 let	Samce

duben		
Anna Hawliczková	96 let	Haže
Kateřina Turoňová	85 let	Kempčice
Anna Brózdová	75 let	Kempčice
Otta Bocek	70 let	Pod Vilou
Marta Szotkowská	70 let	Chalupňoki
Ing. Ondřej Košut	70 let	Samce
Žofie Grocholová	70 let	Záplotí

květen		
Helena Sikorová	94 let	Lyngi
Vladislav Chobot	85 let	Chodury
Anna Wolná	85 let	Martynki
Jiřina Pszczolková	70 let	Dědina
Marie Neupauerová	70 let	U pily

červen		
Jan Sikora	80 let	Lyngi
Vanda Ruszová	70 let	Martynki
Jaroslav Kaluža	70 let	Bařiny
Petr Marosz	70 let	Záplotí
Oldřich Kužma	70 let	Gabryše

červenec		
Anna Cieslarová	85 let	U pily
Pavel Tomčala	80 let	Rovně
Jan Janeczek	75 let	Haže

srpen		
Marie Raszková	92 let	Dědina
Marie Czyžová	80 let	Chalupňoki
Jindřich Novák	75 let	Polyniska
Vanda Kawuloková	70 let	Lyngi
Ing. Miroslav Pilch	70 let	Kempčice

září		
Anna Steblová	90 let	Grůň
Josef Konderla	80 let	Grůň
Marie Heczková	80 let	Kempčice
Ing. Stanislav Raszka	75 let	Samce
Jarmila Žurková	75 let	Polyniska
Emilie Pijáková	70 let	Záplotí
Jan Turoň	70 let	Chalupňoki

říjen		
Vladislav Polok	80 let	Kempčice

listopad		
Zuzanna Kaletová	96 let	U pily
Josef Drong	95 let	Dědina
Eva Sztefková	92 let	Dědina
Marta Pezdová	90 let	Kempčice
Bronislava Razimová	90 let	Gabryše
Miroslava Heczková	70 let	Dědina
Vanda Macurová	70 let	Pod Vilou
Vladimír Hladký	70 let	Záplotí

prosinec		
Erhard Grania	95 let	Lyngi
Helena Bojková	93 let	Bařiny
Bedřiška Čmielová	90 let	Bařiny
Eva Kozielová	85 let	Záplotí
Vanda Kaletová	70 let	U pily

Jubilanty 90+ navštěvuje starosta obce individuálně

Oslava pro jubilanty se bude konat na OÚ dne: **18. června**

Oslava pro jubilanty se bude konat na OÚ dne: **10. března**

Oslava pro jubilanty se bude konat na OÚ dne: **10. listopadu**

— Pár faktů o našem partnerském městě Skoczów —

Gmina Skoczów je od roku 2015 naší partnerskou obcí. Historie vzniku tohoto svazku se pojí se zasedáním hradeckého zastupitelstva dne 5. 5. 2011, na kterém staronový zastupitel Stanislav Wolny navrhoval, aby se vesnice Ochaby staly partnerskou obcí. Vedení obce posléze navázalo kontakt s ochabským Šoltysem Maciejem Bienkiem. Jelikož však Ochaby patří pod Skoczów, který má právní subjektivitu, byla dohoda o partnerství a vzájemné spolupráci podepsána právě s tímto městem. Stalo se tak o dva roky později, 27. 10. 2013.

Skoczów leží nedaleko, tj. 30 km od Hrádku na polské straně bývalého Těšínského knížectví. Žije v něm 27 000 tisíc obyvatel, z toho 15 tisíc v samotném městě a zbytek v 10 přilehlých vesnicích: Bładnice, Harbutowice, Kiczyce, Kowale, Międzyświeć, Ochaby, Pierściec, Pogórze, Wilamowice a Wiślica.

Skoczów je historickým sídlem Těšínského knížectví, podobně jako Jablunkov. První písemná zmínka o městě pochází z roku 1232. město je od 19. století regionálním průmyslovým centrem s velkou řemeslnou tradicí. Na území Skoczowa funguje kovárna, koželužna, továrna na výrobu klobouků aj.



Historické náměstí

Přeshraniční spolupráce obou obcí je na velmi dobré úrovni. Obce realizují společné projekty, financované z evropských fondů. Spolupracují školy, samosprávy i místní spolky. Polský partner nás naučil pořádat tzv. spartakiády spolků a inspiroval svými přístřešky (zvaných wiaty), rozesetých v jednotlivých vesnicích, vhodných pro pořádání společenských, kulturních a sportovních akcí.



Katolický kostel svatých apoštolů Petra a Pavla



Budova radnice



Evangelický kostel svaté Trojice



Panoráma města z vrchu Kaplicówka



Nejbližší město za hranicemi - Skoczów

- aneb 7 let partnerství

Uhledné městečko Skoczów se stalo naší partnerskou obcí víceméně neplánovaně.

To bylo tak. Zastupitel Stanislav Wolny na jednom zasedání zmínil vesnici Ochaby, která je součástí Skoczowa. Dočetl se o aktivitách, které na území tohoto so-

lectví vznikly a navrhl možnost spolupráce na zasedání zastupitelstva. Rada obce se pak skutečně vypravila do Ochab a první fáze partnerství byla na světě. Jelikož však Ochaby nemají právní subjektivitu, smlouva o spolupráci byla podepsána se Skoczowem.

Ihned jsme začali s pracovníky města pracovat na společných projektech, které byly spolufinancovány z prostředků EU skrze Fond mikroprojektů. Od začátku partnerství jsme jich společně realizovali celkem devět (viz tabulka níže).

č.	název projektu	rok realizace	výdaje	poznámka
1	Sport pro aktiv	2013	252 911 Kč	Běh Hrádkem – stany, lavičky, Nordic Walking trasy, mapy, doprovodné akce
2	Čas na sport!	2014	229 361 Kč	Spartakiáda, vybavení, publikace
3	Stezkou tradičního řemesla	2014	282 018 Kč	Rekonstrukce historického mlýna v parku, doprovodné akce, brožura
4	Sportovní setkávání v pohraničí	2017	1 189 970 Kč	WIATA – přístřešek na hřišti první etapa, doprovodné akce
5	Revitalizace centra obce	2017	615 363 Kč	Parčík před OÚ – vybavení parku, pítka, vřesoviště, bylinkové bludiště, doprovodné akce
6	Propagace kulturního dědictví společného pohraničí	2018	589 847 Kč	Kniha o Hrádku, doprovodné akce
7	Revitalizace centra obce II	2018	794 416 Kč	Revitalizace II – rekonstrukce zpevněné plochy před OÚ
8	Spolupráce napříč hranicemi	2019	1 009 491 Kč	WIATA II – technické zhodnocení, doprovodné akce
9	Podporujeme se vzájemně	2020	1 305 190 Kč	Rekonstrukce kamenné budovy v Centru volného času pro školu lidových řemesel, doprovodné akce
Celkem			6 268 567 Kč	

Projekty, zaměřené na setkávání obyvatel obou obcí nám přinesly mnoho dobrého. Pracovníci města měli s čerpáním evropských dotací dlouholeté zkušenosti a Hrádek díky úspěšným společným projektům profitoval.

Měkké projekty byly pro naši komunitu něčím novým, neodzkoušeným. Museli jsme se učit za pochodu. Četná přeshraniční setkávání naší obec nesmírně obohatila. Díky tomu začaly vznikat velmi srdečné vztahy občanů Hrádku s mnoha lidmi z nejrůznějších částí Skoczowa. Vzornou spoluprací se mohou pochlubit naše PZŠ a ochabská škola. Probíhá rovněž spolupráce hasičských organizací. Nejvíce viditelná jsou setkávání spolků s obyvateli jednotlivých Sołectví, kterých má Skoczów celkem 10.

V současnosti jsou obyvatelé obou obcí pravidelně účastní na řadě sportovních akcí. Např. bowlingových turnajů u nás i za hranicemi. Začali jsme soupeřit v pétanque, ve volejbalu, stolním tenise. Občas se spolu utkají i mladí fotbalisté. První přátelské setkání mají za sebou i obě samosprávy.

Nejvýznamnějším počinem, který každoročně zažijí občané Hrádku i Skoczowa

je Rodinná spartakiáda spolků. Tuto soutěž, která se v Hrádku na hřišti TJ Sokol konala již po šesté, nás vlastně skoczowští naučili pořádat. Inspirovali nás také k vybudování přístřešku pro 200 osob, tzv. wiaty. Popsané aktivity začaly jako projekt, ale neskončily s dobou jeho udržitelnosti. Pokračují stále, tak nějak přirozeně. Pomoh-

ly k rozpouštění některých „česko-polských“ předsudků v národnostně smíšené obci.

Máme z takového druhu partnerství radost, protože rozšiřuje potenciál spolupráce v budoucnosti.

Robert Borski



Za památkou sv. Isidora: Colegiata de San Isidro, Madrid

Od podzimu 2012 mohou hosté Chaty Hrádek a kolemjdoucí navštívit zvoničku Sv. Isidora, postavenou v její blízkosti. Zvoničku vybudovali provozatelé chaty Hrádek, manželé Rychtárkovi, s přáním, aby sloužila všem lidem. 4. listopadu 2012 ji vysvětil biskup Mons. František Václav Lobkowicz, O. Praem.

Svatý Isidor z Madridu, zvaný též Isidor Rolník (asi 1070 – 1130, Madrid) se narodil chudým a zbožným rodičům. Protože celý život pracoval na poli, je patronem zemědělců a dobré úrody, bývá vzýván jako ochránce proti suchu. Je proslaven svou zbožností, poctivostí a dobrým srdcem. Na jeho počest byla v Hrádku v roce 2012 postavena zvonička. Její zakladatelé, manželé Rychtárkovi, se před časem vydali do míst, kde za dob svého života sv. Isidor působil. Ve španělském hlavním městě chtěli navštívit kostel, pojmenovaný podle známého rolníka. Bylo nemilé, když zjistili, že v dopoledních hodinách bývá veřejnosti uzavřený. Manželé však s sebou přivezli knížku s fotografiemi zvoničky, jež jim posloužila jako netradiční „vstupenka“. Kastelán jim vstup umožnil, ba dokonce je provedl neveřejnou částí kostela, která je památkou sv. Isidora vyhrazena. Z jeho slov se manželé dozvěděli, že ostatky slavného světce, které tak toužili vidět, jsou uloženy nikoli v onom kostele, nýbrž v madridském kolegiátním chrámu, nesoucím Isi-

dorovo jméno. K jejich smůle zároveň konstatoval, že relikvie s ostatky je pro veřejnost nepřístupná – otevírá se pouze při výjimečných příležitostech různých oslav a výročí. Kastelán přesto doporučil Rychtárkům navštívit alespoň muzeum. „Museo de San Isidro“, dříve domov slavného světce, věnovalo jeho památce celé jedno křídlo. A tak se manželé vydali na cestu.

Personál muzea, jak pan Rychtárek na-



Sv. Isidor

značil, se k návštěvě z Česka choval velmi vstřícně. Když se tamní pracovníci dozvěděli, že v malé víscce na kraji ČR stojí vysvěcená zvonička, byli mile překvapeni. Byť je sv. Isidorovi zasvěceno mnoho míst, zvonička je zřejmě jedinou stavbou svého druhu a účelu na světě. Pro tak vzácnou návštěvu a její přání měli průvodci pochopení. Zavolali na arcibiskupství, aby v Colegiatě domluvili manželům vstup do samotné relikvie.

Na arcibiskupství se manželé setkali s drobným problémem. Mezi nimi a biskupy panovala jazyková bariéra. Nikdo z nich neuměl anglicky a Rychtárkovi zase španělsky. Biskupové však se značnou ochotou našli ženu, která angličtinu ovládala a delegaci z Hrádku s radostí celým honosným kostelem provedla.

Anně s Jaroslavem se po počátečním neúspěchu poštěstilo něco, v co ani nedoufali. Prošli všemi sakristiemi a místy, kde nikdo nechodí. Spatřili relikviář, který jen tak někdo neuvidí. Obdrželi množství informačních materiálů a na oplátku za jejich pohostinnost tamním kněžím věnovali knížku Venkovské stavby. A co víc, zvonička Španěly natolik okouzila, že poprosili o dodatečný překlad knižního textu. O více než 2600 kilometrů dál, v samém srdci Španělska, možná už turisté obdivují krásy jedné malé hrádecké zvoničky.

VG



Muzeum sv. Isidora, Madrid



Colegiata de San Isidro (Madrid)



Colegiata de San Isidro

Halloween

Ke konci října se celou školkou proháněla strašidla a povídal se o Halloweenu, proto se všechny děti nemohly dočkat na Halloween ve školce. Konečně nastal den D a děti s rodiči přišly do Centra volného času užít si společný halloweenský podvečer. Nejdříve děti s pomocí rodičů vydlabaly a vyřezaly čarovné dýně. Poté si vyrobily strašidelného ducha a z plastelíny vytvořily halloweenské příšery. Po tvoření se děti občerstvily tematickými dobrotami, které nám připravily šikovné maminky, aby načerpaly sílu na strašidelnou dráhu, která pro ně byla připravena na zahradě. Na strašidelné dráze děti musely projít slalomem, proklouznout klouzačkou a sejít k tajemnému hradu, kde na ně čekala odměna. Celou dobu děti doprovázely strašidla a duchové. Po setmění děti rozsvítily své lampiony a průvodem jsme prošli až do parku k obecnímu úřadu, kde jsme ozdobili vyřezané dýně svíčkou a okolí rybníčku jsme krásně rozsvítili. Na závěr jsme pozorovali ohňostroj, prohlédli jsme si svítící dýně, mlýn se strašidly a poté jsme se všichni rozloučili a s hlavou plnou strašidelně krásných zážitků jsme se všichni uchýlili k domovu. Děkuje se za účast a příjemně strávený podzimní podvečer.

Bc. Dominika Bielešová



Školka plná čertíků

Ve čtvrtek 5. 12. byla naše školka plná malých čertíků. Třídy „Soviček“, „Medvídků“ i „Delfínků“ se přes noc proměnily v nádherná peklička plná kotlů, polínek, ohýnků, řetězů, světýlek a čertích portrétů. A čertíci v pekle se radovali, honili, soutěžili, zpívali, tancovali, malovali, váleli a odpočívali, také mlsali pekelné dobroty, vařili čertí guláš – zkrátka čertili.

Lenka Palarczyková



Divadlo Beruška

Do naší mateřské školy zavítalo divadélko Beruška, které nám předvedlo příběh dědečka Hříbečka. V této pohádce si děti upevnily všechny poznatky o podzimu, poznávaly barvy, počítaly a také se dověděly, jak to dopadlo s myškou, která byla lakomá a závistivá. Na další příběh dědečka Hříbečka „O zajíčkovi a jeho zahrádce“ se děti mohou těšit na jaře.

Irena Štefková



Brzy budou Vánoce

„Brzy budou Vánoce, proto s chutí do práce...“ zpívá se v jedné písni. I my jsme nezháleli a vycestovali s třídou Soviček a Medvídků na vánoční dílničky v DDM Bystřice. Dětem šla práce velmi dobře a výsledkem byly krásné vánoční dekorace v podobě andílků a svícňů z keramiky. Užili jsme si výbornou vánoční atmosféru.

Bc. Lada Bojková



Dopravní výchova ve 4. ročníku

Již podruhé naši třídu navštívil pan Lysek, který zajímavou formou dětem předává informace ohledně Dopravní výchovy. Děti si zopakovaly, jakou povinnou výbavu musí mít jízdní kolo, které dopravní značky je důležité znát kvůli bezpečnosti při jízdě na silnici, a jak zvládnout jízdu v křižovatce.

Vše bylo završeno testem, kde všichni žáci byli úspěšní, a aby mohli získat průkaz cyklisty, musí ještě zvládnout praktickou část. Praktická část - jízda na kole nás čeká na jaře.

Mgr. Šárka Honusová

Velký úspěch na soutěži ve čtení uměleckého textu

V úterý 3. 12. jsme se v brzkých ranních hodinách vydali na soutěž ve čtení uměleckého textu s prvky dramatizace, kterou pořádalo DDM Jablunkov.

Své zástupce jsme měli ve dvou kategoriích a v obou těchto kategoriích jsme uspěli. V první kategorii se výborně umístil L. N. ze 4. ročníku s úžasným textem O upatlaném jedlíkovi a v druhé kategorii porotu okouzil J. S. z 5. ročníku s ukázkou textu O rozvázaných tkaničkách. Také začka 5. ročníku N. S. si odnesla cenu a ocenění poroty s textem O nečesaných vláskách. Děkuji také čtvrtáče K. B. za kouzelné čtení O žlutém vajíčku.

Všechny děti předvedly úžasné výkony, za které jim patří můj velký obdiv a poděkování za snahu a pečlivé přípravy. Soutěž jsme si velice užili a těšíme se na duben, kdy proběhne další ročník této zajímavé soutěže.

Mgr. Martina Křoková



Týdny v pravěku

Učivo o období pravěku je velice oblíbené. Žáci 4. ročníku se dozvěděli mnoho zajímavých skutečností o tomto období. Tvořili společně projekt, vymýšleli a zkoušeli se dorozumět „pravěkou řečí“. Srovnávali podmínky života dětí z pravěku a našich současných dětí a také jsme si byli vyzkoušet postavit přístřešek jen z větví přírodnin.

Vše završila exkurze do Třineckého muzea, kde jsme se zúčastnili besedy s panem Modlitbou. Součástí besedy byla obrazová rekonstrukce pravěkých tvorů, vše bylo doplněno autorem odborným komentářem i prohlídkou originálních obrazů fosilií.

Nakonec jsme zhodnotili, že v tomto těžkém období nebylo lehké žít a že si život bez spousty moderních vymožeností nedovedeme představit.

Do muzea dojeli i páťáci a někteří třetáci. Beseda byla zajímavá i pro ně, všem se líbila výtvarná soutěž, kdy měly děti namalovat podobu pravěkého ...saura. Pan malíř kresby všech dětí ohodnotil a poznamenal, že z některých by v budoucnu mohl malíř být...

Všechny třídy dostaly jako dárek kresbu pana malíře.

Mgr. Martina Křoková, Mgr. Šárka Honusová



Adventní zpívání a tvoření

Tradiční akce pro děti a rodiče pozitivně naladila všechny zúčastněné v předvánočním čase.

Vytvořili jsme spoustu krásných věcí, ale především jsme si našli čas se sejít, posedět, povyprávět si.

Děkujeme, vážení rodiče, za velmi milé hodnocení akce. Chtěli jsme přesunout tvoření na jarní období, ale nyní ještě zvážíme, zda neponecháme tento adventní termín.

Nápadů na tvoření máme spoustu, jenže výrobek musí splňovat určité podmínky – čas a náročnost výroby (tvoří děti nejmenší i ti nejstarší školáci), cena materiálu, nechceme tvořit zbytečnost, která ihned skončí v koši. A také se nechceme každý rok s výrobky opakovat. Věřte, že hledání nápadů trvá rok – není to nahodilý výběr pár dnů předem.

*Přejeme vám všem radost,
zdraví a spokojenost v novém roce!
Kolektiv ZŠ a MŠ Hrádek 144*



Činnost školní družiny



Děti a paní vychovatelky se sluní v měsíci říjnu v Oáze klidu.



Když počasí nepřeje, navlékáme korálky a čteme společně ve školní družině, např. knihu Káťa a Škubánek.



A je to tady - děti uklízejí nové multifunkční hřiště, blíží se jeho otevření.



Nastal slavnostní den - 31. 10. 2019 - otevření multifunkčního hřiště!
Děti dostaly nejen klíč od hřiště, ale i kinetický písek – dar z akce Swap. Děkujeme!

Děti také navštěvují kino Kosmos v Třinci, kde už zhlédly tyto pohádky: Mirai, Dívka z budoucnosti, Kouzelný park a Gordon a Paddy.
Děkujeme Spolku rodičů, že nám zaplatil roční předplatné.



Také jsme vyráběli ve školní družině: ježečky z kiwi a vonné pytlíčky.



Výtvarná soutěž

Děti z naší školy se zapojily do výtvarné soutěže, kterou vyhlásil Klub maminek Hrádátka.
1. místo Amálka a Natálka Křážkovy 2. místo Kristýnka Franková

Świetlicowa dyskoteka

Dzień 1 października w naszej świetlicy okazał się bardzo taneczny – nie tylko dla dziewczyn, ale i dla chłopców, którzy udowodnili, że potrafią tańczyć i dobrze wiedzą co to znaczy poczucie rytmu. Wszyscy z radością uczestniczyli w różnych muzycznych konkursach, a chęć wygranej była dla uczniów dużą motywacją. Dzieci chętnie tańczyły w parach zarówno do szybkich, jak i wolnych piosenek. Na dyskotekę nie zabrakło też poczęstunku, który pełnił funkcję smacznego przerywnika od tanecznych wygibasów.

Mgr. Sandra Kozak



Witaminowe popołudnie

3 października popołudniowe zajęcia w świetlicy poświęcone zostały owocom i warzywom. Uczniowie przypomnieli sobie, w których owocach i warzywach występują witaminy A,B,C i E, a także dowiedzieli się, jaki mają one wpływ na ich zdrowie. Kolejnym punktem zajęć była nauka piosenki „Witaminki” oraz pozna-

nie historii małej księżniczki, która nie lubiła pomidorów. Od teorii przeszliśmy do praktyki, którą było przyrządzanie owocowych koktajli. Uczniowie z radością kroili i miksowali owoce, a następnie z dumą na twarzach delektowali się zrobionymi napojami. Smaki koktajli były przeróżne: bananowo-jabłkowe, truskawkowo-malinowe, a nawet jagodowe. Popołudnie w świetlicy zleciało wszystkim nie tylko przyjemnie, ale też bardzo szybko.

Mgr. Sandra Kozak



Październikowa dyskoteka

24.10 tuż po świetlicowych zajęciach, odbyła się dyskoteka. Dzieci tańczyły do rytmów różnych polskich przebojów. Oprócz tańców, chętni uczniowie brali udział w zabawach prowadzonych przez nauczyciela. Podczas dyskoteki udało się wybrać najlepszych tancerzy i tancerki, a także jednogłośnie wyróżnić królową i króla parkietu. Na robienie zdjęć tym razem nie było czasu, ale kilka tańczących par udało się uchwycić. Teraz z niecierpliwością czekamy na zabawę andrzejkową.

Mgr. Sandra Kozak



Nové sloučené jízdní řády vlaků a autobusů

platnost od 15. 12. 2019 do 12. 12. 2020

Směr Jablunkov

Hodina	Spoj	Odjezd		Cílová stanice	Poznámky
		Hrádek	Harcov		
3:00 - 4:00	vlak	3:07		Návsí	jede 3.7. - 6.7. a 16.7. - 19.7.
5:00 - 6:00	bus	5:37	5:39	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	5:41		Mosty u Jablunkova	nejede 25.12. - 1.1.
	bus	5:49	5:51	Horní Lomná - H. Přelač	jede v pracovních dnech, nejede 23.12. - 3.1. a 1.7. - 31.8.
	bus	5:52	5:54	Mosty u Jabl. - konečná	jede v pracovních dnech, nejede 23.12. - 3.1. a 1.7. - 31.8.
	bus	5:59	6:01	Bukovec - Kempalands	jede v pracovních dnech
	bus	5:59	6:00	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
6:00 - 7:00	vlak	6:28		Návsí	jede v pracovních dnech
	bus	6:36	6:38	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	6:41		Mosty u Jablunkova	
	bus	6:47	6:49	Mosty u Jabl. - konečná	jede v pracovních dnech
	bus	6:47	6:49	Hrčava - konečná	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	6:49	6:51	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky, nejede 23.12. - 3.1. a 1.7. - 31.8.
	bus	6:49	6:51	Horní Lomná - H. Přelač	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	6:54	6:56	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, jede od 23.12. - 3.1., od 1.7. - 31.8.
7:00 - 8:00	bus	6:55	6:56	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
	bus	7:18	7:20	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	bus	7:22	7:24	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, nejede od 22.12. - 1.1.
	vlak	7:41		Mosty u Jablunkova	
8:00 - 9:00	bus	8:19	8:21	Jablunkov - točna Písečná	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	8:19	8:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak	8:41		Mosty u Jablunkova	
9:00 - 10:00	bus	9:19	9:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	9:41		Mosty u Jablunkova	
10:00 - 11:00	bus	10:19	10:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	10:19	10:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	10:41		Mosty u Jablunkova	
	bus	10:50	10:52	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
11:00 - 12:00	bus	11:19	11:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	11:41		Mosty u Jablunkova	
	bus	11:51	11:52	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
12:00 - 13:00	bus	12:19	12:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a svátcích
	bus	12:19	12:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	12:41		Mosty u Jablunkova	
	bus	12:49	12:51	Horní Lomná - koupal.	jede v pracovních dnech, nejede od 23.12. - 3.1. a od 1.7. - 31.8.
13:00 - 14:00	bus	13:07	13:09	Hrčava - konečná	jede v pracovních dnech, nejede od 23.12. - 3.1. a od 1.7. - 31.8.
	bus	13:18	13:20	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	bus	13:19	13:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak	13:41		Mosty u Jablunkova	
	bus	13:47	13:49	Horní Lomná - Přelač	jede v pracovních dnech
	bus	13:49	13:51	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
14:00 - 15:00	vlak	14:31		Návsí	jede v pracovních dnech, nejede 31.12.
	bus	14:37	14:39	Mosty u Jabl. - konečná	jede v pracovních dnech
	bus	14:37	14:39	Bukovec - Kempalands	jede v pracovních dnech, nejede 23.12. - 3.1. a 1.7. - 31.8.
	vlak	14:41		Mosty u Jablunkova	
	bus	14:44	14:46	Bukovec - škola	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	14:47	14:49	Jablunkov - točna Písečná	jede v pracovních dnech
	bus	14:47	14:49	Hrčava - konečná	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	14:49	14:51	Horní Lomná - Přelač	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	14:52	14:54	Horní Lomná - Přelač	jede v pracovních dnech
	bus	14:52	14:54	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
15:00 - 16:00	vlak	15:13		Návsí	jede v pracovních dnech, nejede 27. - 31.12., 1.7. - 31.8.
	bus	15:27	15:29	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12. - 1.1.
	bus	15:37	15:39	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	15:41		Mosty u Jablunkova	
16:00 - 17:00	bus	16:19	16:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	16:19	16:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	bus	16:31	16:33	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede od 23.12. - 3.1., 1.7. - 31.8.
	vlak	16:41		Mosty u Jablunkova	
17:00 - 18:00	bus	17:19	17:21	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky, nejede 24.12.
	vlak	17:41		Mosty u Jablunkova	
	bus	17:55	17:56	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
18:00 - 19:00	bus	18:19	18:21	Jablunkov - točna Písečná	jede v pracovních dnech
	bus	18:19	18:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky, nejede 24.12.
	vlak	18:46		Mosty u Jablunkova	
19:00 - 20:00	bus	19:19	19:21	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
	vlak	19:41		Mosty u Jablunkova	
20:00 - 21:00	bus	20:20	20:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky, nejede 24.12.
	vlak	20:41		Mosty u Jablunkova	
21:00 - 22:00	vlak	21:41		Návsí	
22:00 - 23:00	vlak	22:42		Čadca	
	bus	22:45	22:47	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	22:47	22:49	Hrčava - konečná	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky, nejede 24.12.
	bus	22:49	22:51	Horní Lomná - Přelač	jede v pracovních dnech
23:00 - 24:00	bus	23:17	23:19	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12. - 1.1.
	vlak	23:51		Návsí	nejede 24.12., 31.12.

platnost od 15. 12. 2019 do 12. 12. 2020

Směr Třinec

Hodina	Spoj	Odjezd Harcov Hrádek		Cílová stanice	Poznámky
4:00 - 5:00	vlak		4:15	Přerov	nejede 25.12., 1.1.
	bus	4:26	4:28	Nošovice - Hyun. br.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12. - 1.1.
	bus	4:49	4:51	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	4:53	4:55	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	4:54	4:56	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	4:54	4:57	Český Těšín, aut. St.	jede v pracovních dnech, nejede od 23.12. - 3.1, 1.7. - 31.8.
	vlak		4:56	Ostrava - Svinov	
	bus	4:58	5:00	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	5:02	5:04	Třinec Kinská, kon.	jede v pracovních dnech
	bus	5:03	5:05	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	5:04	5:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	vlak		5:19	Bohumín	nejede 27.- 31.12., 1.7. - 31.8.
	bus	5:16	5:18	Nošovice - Hyun. br.	jede v sobotu, nejede od 22.12. - 1.1.
	bus	5:32	5:34	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
6:00 - 7:00	bus	5:58	6:00	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	6:04	6:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	vlak		6:18	Ostrava Svinov	nejede 25.12., 1.1.
	bus	6:26	6:27	Havířov, Město, žel. st.	jede v pracovních dnech
	bus	6:32	6:34	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede 23.12. - 3.1., 1.7. - 31.8.
	bus	6:38	6:40	Třinec - aut. st.	
7:00 - 8:00	vlak		6:54	Ostrava - hl.nádraží	jede v pracovních dnech
	bus	7:06	7:08	Frýdek - Místek, aut.nád.	jede v pracovních dnech, jede 23. 12. - 3. 1., 1. 7. - 31.8.
	vlak		7:19	Ostrava Svinov	
	bus	7:22	7:24	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede 23.12. - 3. 1. a 1.7. - 31.8.
	bus	7:26	7:27	Havířov, Město, žel.st.	jede v pracovních dnech
8:00 - 9:00	bus	7:39	7:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
	vlak		8:18	Ostrava Svinov	
	bus	8:19	8:21	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede od 23.12. - 3.1. a od 1.7.- 31.8.
9:00 - 10:00	bus	8:39	8:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak		9:19	Ostrava - Svinov	
10:00 - 11:00	bus	9:39	9:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
	vlak		10:19	Studénka	
11:00 - 12:00	bus	10:39	10:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak		11:19	Ostrava Svinov	
	bus	11:39	11:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
12:00 - 13:00	bus	11:50	11:52	Havířov, Město, žel.st.	jede v pracovních dnech
	vlak		12:19	Studénka	
	bus	12:26	12:28	Nošovice, Hyun. br.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12. - 1.1.
	bus	12:28	12:30	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede 23.12. - 3. 1. a 1.7. - 31.8.
	bus	12:39	12:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	12:56	12:58	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	12:58	13:00	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
13:00 - 14:00	bus	12:59	13:01	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	13:02	13:04	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	13:04	13:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak		13:19	Ostrava - Svinov	
	bus	13:08	13:10	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	13:34	13:36	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede 23.12. - 3. 1. a 1.7. - 31.8.
14:00 - 15:00	bus	13:59	14:01	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	14:02	14:04	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	vlak		14:19	Studénka	
	bus	14:44	14:46	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
15:00 - 16:00	vlak		14:54	Ostrava - Stodolní	jede v pracovních dnech, nejede 31.12.
	vlak		15:19	Ostrava-Svinov	
16:00 - 17:00	bus	15:39	15:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak		16:19	Studénka	
	bus	16:26	16:28	Havířov, Město, žel.st.	jede v pracovních dnech
17:00 - 18:00	bus	16:39	16:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak		17:19	Ostrava - Svinov	
18:00 - 19:00	bus	17:39	17:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak		18:18	Studénka	
19:00 - 20:00	bus	18:39	18:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky
	vlak		19:19	Ostrava - Svinov	Bohumín-Ostrava-Svinov nejede 24.12., 31.12.
	bus	19:26	19:27	Havířov, Podlesí, Těšínská	jede v pracovních dnech
20:00 - 21:00	bus	19:39	19:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
	vlak		20:19	Ostrava - Svinov	Bohumín-Ostrava-Svinov nejede 24.12., 31.12.
	bus	20:26	20:28	Nošovice - Hyun. br.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12. - 1.1.
21:00 - 22:00	bus	20:59	21:01	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a státem uznané svátky
	bus	21:04	21:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	21:08	21:10	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a státem uznané svátky, nejede 24.12.
22:00-23:00	vlak		21:19	Bohumín	
	vlak		22:19	Bohumín	nejede 24.12., 31.12.

Upozornění: Vydáno pouze pro potřebu občanů Hrádku. Není určeno k dalšímu šíření!

Listopad w przedszkolu

W listopadzie czekało na nas mnóstwo ciekawych tematów. Dowiedzieliśmy się coś o pogodzie, o lesie i jego mieszkańcach, o ludzkim ciele, zdrowiu i chorobie. Byliśmy na wystawie w Centrum wolnego czasu w Gródku, na spacerku w lesie, na warsztatach świątecznych w DDM. W piątek 29. 11. odwiedził nasze przedszkole pan stomatolog Adam Ondraszek i popowiadał nam coś o ząbkach, jak je poprawnie czyścić, co zjadać, by mieć zdrowe zęby i jak się o nie troszczyć.

Mgr. Eva Nemec



Konkurs recytatorski

W piątek 6 grudnia 2019 r. w Szkole Podstawowej im. Jana Kubisza w Gnojniku odbył się finał konkursu recytatorskiego. Wzięli w nim udział uczniowie polskich szkół podstawowych z całego Zaolzia. W tym roku naszą szkołę reprezentowała rekordowa liczba uczniów wyłonionych w kole eliminacyjnym w Jabłonkowie. Byli nimi: Linda Piechaczek, Andrzej Kadłubiec i Maxmilian Drong.

Celem konkursu jest rozwijanie talentów aktorskich, szerzenie zamiłowania do poezji i kształtowanie wrażliwości na piękno słowa.

Oceniając występy uczniów jury, w składzie którego zasiedli aktorzy Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego, brało pod uwagę: dykcję, opanowanie pamięciowe oraz ogólne wrażenie artystyczne.

Po wysłuchaniu wszystkich uczniów i burzliwej naradzie, jury wyłoniło zwycięzców. W kategorii I i III zostali wyróżnieni uczniowie naszej szkoły: Andrzej Kadłubiec i Maxmilian Drong. To dla nas wielki sukces!

Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy i drobne upominki, a zwycięzcy również nagrody książkowe.

Jesteśmy dumni z naszych uczniów i życzymy im sukcesów w kolejnych konkursach recytatorskich.

Mgr. Katarzyna Śafak



Wyjście na pizzę

Podczas gdy uczniowie z klas 3,4,5 spędzali miło czas na Zielonej Szkole w Ustroniu, najmłodsze dzieci, które pozostały w szkole również nie mogły narzekać na nudę.

W ramach zajęć w świetlicy szkolnej zorganizowaliśmy czas w taki sposób, aby najmłodsi uczniowie nie odczuwali tęsknoty za kolegami i również czuli się wyjątkowo. Ostatniego września zorganizowaliśmy wyjście na pizzę. Po zjedzeniu, uczniowie mogli pobawić się w ulubione zabawy zespołowe, a także porozmawiać na dowolne tematy. Ten dzień zakończyliśmy na boisku szkolnym grając w piłkę i skacząc na skakankach. W końcu musieliśmy spalić zbędne kalorie.

Mgr. Sandra Kozak



Warsztaty z języka migowego

5. 11. w ramach popołudniowych zajęć w świetlicy odbyły się warsztaty z języka migowego. Goście przyjechali do nas z Polski - słysząca Pani Monika Folwarczny, która jest tłumaczem biegłym oraz niesłyszący Pan Arkadiusz Sławski. Dzieci aktywnie uczestniczyły w zajęciach, nauczyły się migać nazwy kolorów oraz nazwy zwierząt. Dowiedziały się też, że w języku migowym bardzo ważna jest mimika i emocje. O ile na początku spotkania uczniowie powiedzieli, że język migowy jest łatwy, tak pod koniec warsztatu przyznali, że nauka migowego wcale nie jest taka prosta.

Mgr. Sandra Kozak



Zabawa andrzejkowa

Za nami zabawa andrzejkowa. Na to popołudnie dzieci czekały z niecierpliwością, szczególnie na tą okazję przygotowywały stroje. Nie zabrakło czarodziejki, Spidermana, króla, klauna, stracha na wróble i wiele innych. Wszyscy aktywnie brali udział w wróżbach i konkursy. Uczniowie dowiedzieli się, co przyniesie im nowy rok, kto pierwszy wyjdzie za mąż/ożeni się. Dziewczynki poznały imiona swoich przyszłych mężów, a chłopcy swoich przyszłych żon. Nie zabrakło też konkursów drużynowych, m. in.: jedzenie kawałków banana na czas, czy pompowanie balonów. Andrzejki zakończyliśmy tańcami w rytmach polskich przebojów.

Mgr. Sandra Kozak



Dzień pluszowego misia

W tym roku Dzień Pluszowego Misia postanowiliśmy spędzić w gródeckiej bibliotece.

Jednak przed wyjściem uczniowie zostali zapoznani z historią powstania pierwszego misia, a także przypomnieli

sobie bajki, w których głównymi bohaterami są misie. Zajęcia kontynuowaliśmy w bibliotece. Tam dzieci zaprezentowały swoje ulubione przytulanki, a następnie sprawdziły ile książek o misiach znajduje się w bibliotece. Na chętnych czekały łamigłówki i krzyżówki. Święto misia zakończyliśmy czytaniem bajki o misi Marysi.

Mgr. Sandra Kozak



Hrád'átka

Lampiónový průvod

I na potřetí spolupráce Hrád'átek a TJ Sokol měla úspěch, kdy 25. 10. 2019 proběhl již třetí ročník lampiónového průvodu. Hojná účast rodičů, dětí a hlavně lampiónů různých barev a velikostí, byla podtržena skvělým počasím. Malou procházkou šel průvod dědinou od obecního úřadu až na fotbalové hřiště, musíme podotknout, že se vši parádou. Doprovázel nás totiž hasičský vůz místního SDH Hrádek a na přechodu na naši bezpečnost dohlížela Policie ČR. Pod Wiatou už se na nás z dálky

smály párky v rohlíku a vinula se krásná vůně teplého svařáku. Pak už na nás čekala show. Prvně se představila mladá umělkyně s LED světelnými tyčemi a hned na to se nám představil kouzelník s úchvatným programem. Děti na závěr akce dostaly sladkosti a s vidinou dalšího ročníku jsme se rozloučili. Chci moc a moc poděkovat panu Josefovi Byrtusovi, který ochotně zařídil všechno občerstvení, sladkosti pro děti a vytelefonoval spolupráci s policií i s hasiči. Moc si takové spolupráce vážím a doufám, že bude pokračovat i nadále. Děkuje také obci Hrádek za finanční podporu.

Barbora Fronková



Kouzla a čary na lampiónovém průvodu

Kamenitý

Hurááá... podzimní prázdniny. Tři dny volna na konci října uvítaly všechny děti. Jen rodiče byli trochu zklamaní. Zase máme ty rato-

lesti doma, co vymyslíme za program? Maminky z Hrád'átek neotálely, a místo toho aby se sešly v CVČ, vyrazily na chatu Kamenitý. Starší děti aspoň nebudou sedět při mobilech a PC, ale

pořádně se vyvětrají. Počasí prvně vypadalo na pořádný liják a zimní teploty, přesto jsme to riskly. A nikdo nelitoval. Věřím, že si to opět zopakujeme.

Barbora Fronková

Hrád'átka na Kamenitém



Co s tím?

Když jsem dostala pro syna umělé mléko v plechovkách, říkala jsem si, že budu mít aspoň nějaké piksle na potraviny. Jenže pak ze čtyř plechovek bylo 10, pak 15 a nakonec 24. Co s tím? Bylo mi to líto vyhodit, ale tolik úložného prostoru nemám. Ale vím, že Facebook má svou „sílu“, tak jsem dala nabídku na darování svých plechovek. Ještěže v klubíku máme tak kreativní maminky a hned jedna z nich, Monika Ciešlarová, dostala nápad na výtvarnou dílničku pro úterní dopoledne. A díky tomuto vznikly úžasné vánoční plechovky, které lze použít na spoustu věcí. Děkuji Monice za nápad a všem za spolupráci.

Barbora Fronková



Z obalů od mléka jsou nyní krásné dekorace.

Mikemu ...pokračování

Ten kdo četl článek v minulém čísle, tak Mikeho už dobře zná. Je to skvělý kluk, který úžasně bojuje se svou nemocí. A ten kdo přišel na prodejní výstavu ručních prací v polovině listopadu do CVČ, koupil si zákusek nebo přispěl do kasičky,

tomu patří obrovské DĚKUJI!! Díky vám všem se pro Mikeho vybrala neuvěřitelná částka 16.024 Kč. Každému bych přála zažít atmosféru, která vládne u nich doma. Ta láska, pohoda a radost z každého prožitého okamžiku pohromadě. Mike byl z návštěvy nadšený. Po izolaci v době chemoterapie je rád za každou společnost. I když asi nemá představu o výši finanční hodnoty, byl velmi vděčný i za dar objetí.

Barbora Fronková



Prodejní výstava ručních prací

Ve dnech 15. a 16. listopadu se kolem CVČ hemžilo podezřele moc lidí. Konala se zde již třetí rokem prodejní výstava ručních prací ve spolupráci Doris ruční výroba a klubu Hrádek. Naše kreativní ženy opět ukázaly svůj talent a schopnost vytvořit nádherné věci. Přestože v dnešní uspěchané době má každý málo času, jsme rádi za velkou účast. Někteří přišli jen tak poklábosit a dát si kávu i zákusek. Jiní nakoupili dekoraci nebo i dárky k Vánocům. Děkuji moc těm, kteří se zapojili do výtvarné – umělecké části a také děkuji těm, kteří přidali svou ruku do kuchyně. Upeklo a snědlo se neuvěřitelných dvacet plechů zákusků, díky za všechny ruce, které je upekly.

Barbora Fronková



Inzerce

ZÁJEZDY CESTOVNÍ KANCELÁŘE A-Z TOUR s.r.o. 2020

POZNÁVACÍ ZÁJEZDY LETECKY Z PRAHY S ČESKÝM PRŮVODCEM				AUTOKAROVÉ POHODOVÉ POZNÁVACÍ ZÁJEZDY S PRŮVODCEM			
Andalusie , hotel San Fermin 3* HB	16.05. – 24.05.	18950 Kč		Vroclav, Dolní Slezsko , hot. 3*, HB	06.05. – 10.05.	5950 Kč	
Moskva, Petrohrad hotely 3-4*, HB	09.06. – 16.06.	28450 Kč		Okruh Rakouskem , hotely 3*, HB	24.05. – 29.05.	9950 Kč	
Bajkal, Transsib. magistrála hot. HB	03.07. – 11.07.	37950 Kč		Lago di Garda a okolí , hotel 3*, HB	31.05. – 06.06.	9750 Kč	
Bajkal, Transsib. magistrála hot. HB	31.07. – 08.08.	37950 Kč		Černá Hora , příroda, historie, 3* HB	06.06. – 15.06.	12550 Kč	
Moskva, Petrohrad hotely 3-4*, HB	11.08. – 18.08.	28450 Kč		Slovinsko od severu k jihu, hotely 3*, HB	07.06. – 13.06.	9950 Kč	
TERMÁLNÍ LÁZNĚ - AUTOKAREM S PRŮVODCEM				Šumava , s výlety do SRN, hotel 3*, HB	07.06. – 13.06.	6950 Kč	
Szaflary (PL), term. lázně, 3*, HB+bazény	19.04. – 25.04.	8650 Kč		Krušnohoří se SRN, příroda, hist., 3* HB	14.06. – 19.06.	6450 Kč	
Szaflary (PL), term. lázně, 3*, HB+bazény	03.05. – 09.05.	8750 Kč		Slovinsko od severu k jihu, hotely 3*, HB	14.06. – 20.06.	9950 Kč	
Termály Chocholow (PL), BS+bazény	08.05.	1150 Kč		Jizerské hory s Polskem, hotel 3*, HB	21.06. – 26.06.	6450 Kč	
Heviz , Maďarsko, hotel Fit 3*, FB+bazény	10.05. – 17.05.	9250 Kč		Vysočina a Posázaví , penz. 3*, HB	21.06. – 26.06.	6450 Kč	
Termály Chocholow , HB+bazény	16.05. – 17.05.	2950 Kč		Dolomity pro každého , hotel 3*, HB	21.06. – 27.06.	9750 Kč	
Lázně Dudince , Jantár 3*, HB+proc.	17.05. – 23.05.	6950 Kč		Slovinsko , hot. 3* u Jadraru s výlety, HB	21.06. – 27.06.	9950 Kč	
Lázně Dudince , Smaragd 3*+HB+proc.	17.05. – 23.05.	11950 Kč		Baltské moře , Leba, hot. 3*, HB, výlety	21.06. – 27.06.	8450 Kč	
Bükkföld , h. Répce 3*, HB+vst. do TK	24.05. – 30.05.	10950 Kč		Bieščady , (PL) hist., příroda, penz. 3*, HB	21.06. – 27.06.	7450 Kč	
Bükkföld , h. Harmonie 3*, HB + proc.	24.05. – 30.05.	5250 Kč		Příroda Českého ráje , hot. 3*, HB	28.06. – 03.07.	6350 Kč	
Luhacovice , h. Harmonie 3*, HB + proc.	07.06. – 13.06.	7950 Kč		Baltské moře , Leba, hot. 3*, HB, výlety	05.07. – 11.07.	9250 Kč	
Hajdúszoboszló , hotel Járja 3*, HB	14.06. – 20.06.	8950 Kč		Polské Tatry a okolí , penz. 3*, HB	12.07. – 17.07.	6750 Kč	
Velký Meder , hotel Elenka u TK, 3*, HB	14.06. – 20.06.	8250 Kč		Krkonoše , s výletem do Polska, hot. 3*, HB	12.07. – 17.07.	6650 Kč	
Heviz , Maďarsko, hotel Fit 3*, FB+bazény	14.06. – 21.06.	9250 Kč		Jižní Čechy , divadlo s otáč. hled., 3*, HB	12.07. – 17.07.	6950 Kč	
Podhájska , penzion Podhájska, BB	06.07. – 12.07.	4950 Kč		Lago di Garda a okolí , hotel 3*, HB	19.07. – 15.07.	9950 Kč	
Podhájska , penz. Energy, HB+bazény	06.07. – 12.07.	8550 Kč		Baltské moře , Gdaňsk, 3*, HB, výlety	26.07. – 01.08.	9550 Kč	
Bükkföld , h. Répce 3*, HB+vst. do TK	09.08. – 15.08.	10950 Kč		Lago di Garda a okolí , hotel 3*, HB	26.07. – 01.08.	9950 Kč	
Velký Meder , hotel Elenka u TK, 3*, HB	16.08. – 22.08.	8250 Kč		Českosaské Švýcarsko , hot. 3*, HB	02.08. – 08.08.	6850 Kč	
Podhájska , penzion Podhájska, BB	24.08. – 30.08.	4950 Kč		Jizerské hory s Polskem, hotel 3*, HB	09.08. – 14.08.	6450 Kč	
Hajdúszoboszló , hotel Járja 3*, HB	30.08. – 05.09.	8950 Kč		Krušnohoří se SRN, příroda, hist., 3* HB	09.08. – 14.08.	6450 Kč	
Lázně Piešťany , hot. Park 3*, HB+proc.	06.09. – 12.09.	8950 Kč		Vysočina a Posázaví , penz. 3*, HB	09.08. – 14.08.	6450 Kč	
Bükkföld , h. Répce 3*, HB+vst. do TK	06.09. – 12.09.	10950 Kč		Orava, Roháče s termály , hotel HB	09.08. – 15.08.	6750 Kč	
Bükkföld , apartmán v apartmanhotelu, BS	06.09. – 12.09.	5550 Kč		Jižní Čechy , divadlo s otáč. hled., 3*, HB	16.08. – 22.08.	6950 Kč	
				Slovinsko , hot. 3* u Jadraru s výlety, HB	30.08. – 05.09.	9950 Kč	

Nástupní místa: Třinec, Č. Těšín, Karviná, Havířov, Frýdek-Místek, Ostrava. **Podle směru jízdy:** Bohumín, Bystřice, Jablunkov.

Vysvětlivky: FB - plná penze, HB - polopenze, BB - snídaně, BS - bez stravy. **Pro více informací si objednejte náš katalog** (zasíláme zdarma).

Uvedené ceny jsou za osobu ve dvoulůžkovém pokoji. Aktuální ceny najdete na www.ckaztour.cz.

CK A-Z TOUR s.r.o. Staroměstská, Třinec, tel: 558 986 800-2, Český Těšín, ul. Odboje, tel: 558 711 804, www.ckaztour.cz.

Nabídka inzerce v Hrádeckých novinách

Hotové inzeráty, nejlépe ve formátu PDF či znění textu můžete posílat na e-mail: zpravodaj@obeckradek.cz.

formát A5 (na šířku) 600,-Kč

formát A6 (na výšku) 300,-Kč

Žít každý den jak to jde nejlíp

„S věkem jedny věci ustupují do pozadí a jiné vystupují do popředí. Jádro je v tom synchronu, ten je těžkej. Někdy vyžaduje, aby jeden brzdil, když ten druhý nemůže přidat.“ — Jan Werich

Uvědomujeme si, jak je důležité být pořád uprostřed dění. Osamocení je cesta do pekel. Přestože většina našich seniorů žije ve společném domě s dětmi (jedna z výhod života na vesnici), je tu generační problém. Vůbec neuvažují negativně. Rádi pomůžeme s vnoučaty i pravnučaty, užíváme si lásky rodinného okolí, ale...

Nejednou slyším - výlety a dovolené s dětmi jsou skvělé – s Klubem seniorů je to jiné.

Netroufnu si hodnotit, jestli lepší ne-

bo horší, zkrátka jiné.

V kvalitním seniorském kolektivu nevadí, že plácáme nějakou hloupost, nevadí, že v obsluze mobilů, tabletů a počítačů nejsme právě technici, nevadí, že nejsme ikony v oblékání, nevadí, že nejsme „cool“ a „in“. Nevadí a hlavně to dávno není naše priorita.

Neznamená to, že se nezajímáme o nové věci, nesledujeme dění okolo, nediskutujeme o politice. Ba naopak. Pořádáme přednášky a exkurze a rádi získáváme nové informace.

Důležité je, že jsme spolu, těšíme se na každé další setkání, na společnou akci, ať je sportovní, zábavná nebo kulturní. Devět let není málo, abychom o sobě nevěděli skoro vše.

Proto si můžeme dovolit společnou dovolenou, např. Jižní Čechy, maďarské lázně Tapolca, chystáme se do Krkonoš. Jezdíme společně na Podhájskou, minimálně 2x za rok do Tater. Někteří členové s námi nemohou nebo se jim nechce ně-

kam jezdit, proto pořádáme opakovaně soutěže v bowlingu nebo pétanque. Takové zapálení do hry nám můžou závidět i vrcholoví sportovci. Ti co nehrají, skvěle radí jak na to. Pořádáme spoustu výletů do přírody, opékání párků, smažení vaječiny.

Všechny tyto akce potřebují finance. Proto sem patří velké poděkování Obecnímu úřadu v Hrádku v čele s panem starostou Borským za možnost získat peníze prodejem občerstvení při občasných akcích. Nemalým zdrojem jsou příjmy z veřejné finanční podpory z rozpočtu Obce Hrádek. Bez této pomoci bychom některé akce pořádat nemohli.

Máme veliké štěstí, že se sešla parta nekonfliktních lidí, nežehrajících na stáří a zdraví.

„Blbě není stáří, ale ty blbé kecy těch druhých o tom!!!!“

Miloš Kopecký

Karel Widenka



Vydařený hon hrádeckých myslivců

Krásné počasí přivítalo v sobotu 16. listopadu 2019 účastníky honu na drobnou zvěř v Mysliveckém spolku Čisovky – Hrádek.

Tradičním místem srazu byl prostor u PZKO, kde proběhlo zahájení. Předseda MS přivítal honce a střelce spolu se třemi lovecky upotřebitelnými psy. Poté se celá skupina přesunula do prostoru nad hřištěm TJ, odkud byla zahájena první leč. První i druhá leč byla neúspěšná. Vydatná svačina po druhé leči pravděpodobně přispěla k úspěšné třetí a čtvrté leči, kdy se podařilo ulovit lišku a zajíce. Ušák byl určen do tomboly.

Poté byl hon ukončen a na závěrečném výřadu mohli přítomní vidět již zmiňovanou lišku, zajíce i divokou kachnu. Ulovené zvěři byla vzdána poslední pocta podle mysliveckých tradic, na jejichž dodržování bylo důsledně dbáno.

Na závěr předseda poděkoval účastníkům honu a pozval je všechny do budovy PZKO, kde již bylo připraveno bohaté občerstvení.

Jan Targa



Zaš rok za nami

Tak jako každý rok przeleciół, tak aj tyn 2019 je precz. Kóniec roku do nikierych je możne czas, kiedy se zaczynajóm stresować, bo ukludzać trzeba, dzieckóm podarunki kupować a do tego wszystkigo je wszyndzi zima a trzeba fórt hajcować. Do inszych to je możne czas, kiedy roz w roku zondóm do kościoła, aby mieli czyste sumiyni a przeprosić, że nie chodzili cały rok. Nikierzi se możne ani nie wszymnóm, że rok skóńczył a nic wyincej to dlo nich nima, jyny że je 2020 a stejnak fórt trzeba do roboty.

Móm nadzieje, że każdy z Was przeżył świąnta w krągu swych najbliższych, kapke se odpocznył od codziennych problemów a spotkoł se z tymi co zaš nie uwidzi pół roku. Jo by chciół kapke pribliżyć tyn rok w PZKO, bo tego też nie było mało a możne to ni wszyscy wycie. Główny cel wszystkich tych dni poświęconych naszemu kołu by se dało opisać w piosynce „Szumi jawor” (1. zwrotka) od Andrzeja Niedoby.

*Szumi jawor, szumi i szumi osika,
Nigdy nie zaginie góralsko muzyka,
Góralsko muzyka i góralskie grani,
Nigdy nie zaginie w Beskidach śpiewani*

Wszyscy chcemy, aby ta naszo góralsko muzyka/kultura tu z nami żyła jak nejdłuży, bo to nas łączy i dzięki temu żyjemy razem, a ni jyny jak je teraz modne „wedle” siebie. Jak se podziwóm na cały

tyn rok, to widzym kiela ludzi se poradzi zynść a pumóc a kiela godzin swego wolnego czasu ofiarujóm tymu, aby ni jyny PZKO, ale cały Gródek był taki jaki je teraz.

Dlo wyobraźni kapke statystyk z 2019:

- W zarządzie PZKO je 22 ludzi,
- min. 2 razy w roku je brygada,
- naszkrobało se około 0,5 t ziemiaków,
- do pracy i organizacji se włożyło około 100 par rąk,
- to wszystko zabrało przez 500 godzin,
- w słońcu, deszczu a aj w zimie,
- od koszynio zogrady, przez biylyni, prani, ukludzani, szczypani drzewa aż po warzyni.

Sami widzicie, że to nima jyny tak a trzeba fakt dość ludzi, aby było możne organizować akcje, kiere sóm w PZKO a eszcze brać udział w dalszych gminnych. Bo nikiedy to je fakt ciynżki, stowo se aji, że nima ani jedyn wikend w miesiõncu wolny. Ale robimy to radzi. Bo wszyscy wióm co nóm potrzeba:

*Mało nam, mało nam do
szczęścia
potrzeba,
Byle była praca i
kawatek chleba,
Byle nasze góry i nasze
doliny,
Pełne były śpiewu i
szwarnej
dziewczyny.*

Do tego nowego roku móm jedno życzyńi, aby se w Gródku spomalił czas. Ludzie by mieli na drugih więcej czasu i mógli se spotkać, nie wszystko by se miało toczyć jyny kole piniyndzy, ale głównie kole ludzi! Bo to robi z Gródku najlepsze miejsce.

Tym bym chciół wszystkim członkóm i nie-członkóm podziynkować za tyn czas, kiery poświęcają każdy rok, aby wszystko u nas było jak najlepsze. Też zapraszóm wszystkich chętnych do pomocy, poznacie super ludzi, kierym to nima jedno:)

Więcej informacji na naszym FB <https://www.facebook.com/pzkogrodek> / albo <http://pzkogrodek.cz/>, jesi macie jaksi pomysły napiszcie, bedymy radzi. Na 2020 rok se gotuje kupa akcji dlo wszystkich a už se na Was cieszymy. :)

Tomasz



Noc na faře

Kdo se bojí, nesmí do lesa! Ale, na fa-ru, tam může i strašpytel, protože se bát odnaučí :-)

Znovu i letos se v sobotu 8. 11. sešlo několik dětí, aby si užily večer a noc trochu jinak.

Místo měkké postýlky – tvrdá karimatka a místo peřiny – spacák. Našel se však dobrodruh, který si donesl polštář i peřinu oblečenou do krásného mikroplyše a skoropostel – akorát bez nožek. Škoda, že noc na faře je tak krátká, a tak si tohoto luxusu moc neužil :-)

Kdo byl, mohl se dovědět, proč se říká přísloví: „Je to tu jak v Babylóně.“

Dlouhá procházka se stavěním Baby-lónské věže a plněním úkolů dala všem zabrat, a tak přišla vhod párková večere. Po ní jsme přivítali hosta: Moniku Turoňovou. Ta se nebojí popletených jazyků a v klidu si to dočasně bydlí v Jihoafrické republice. O tom, jak se tam žije nejen jí, ale i dětem a dospělým, nám povídala, promítala fotky, učila nás písničku v jazyce Ngulu a k tomu africký taneček. Času zbylo jen málo na zhlédnutí filmu v příprave-ných pelíšcích. Byl krátký o vynálezu žárovky. Někteří pak ani neslyšeli čtení na dobrou noc – a spalo se a spalo. Ranní chvilka - povídání o Biblickém Babylónu a několik her ukončila letošní přespávku na faře.

A tak za rok v listopadu nezapomeň! Zase si to krásně užijeme!

Zdeňka Adamková



Z Centra volného času

655 aktivit v 365 dnech aneb náš volný čas v roce 2019

Rok 2019 byl pro Centrum velmi plod-ný. Nejen, že zde „vyrostlo“ nové hřiště a další budovy v areálu se čile zvelebují, do prostor CVČ se podařilo vměstnat o 118 činností více, než tomu bylo v loňském roce. A co vše se zde událo?

Pohyb

Jako tomu bylo i v předchozích letech, také v roce 2019 Centrum ovládly aktivity pohybové. Z grafu ukrojily 62%. Zdaleka nejobsazenějším a nejfrekventovanějším cvičením byl v roce 2019 SM systém. Toto rehabilitační cvičení s pružným lanem láká do Centra stále více návštěvníků. V roce 2017 „SMko“ začínalo s jednou skupinou týdně. Ze začátečníků se postupně stávali pokročilí a noví zájemci přibývali...

A tak přibyla i skupinka druhá, třetí... Od loňského září se každou středu na SM systému vystřídá celkem 44 lidí rozdělených do 4 skupin. A pro velký zájem ze strany seniorů jsme od listopadu otevřeli také pondělní skupinu speciálně pro ně. SMko zkrátka táhne.

Pozadu nezůstala ani úterní jóga, která se zde praktikuje od samého začátku provozu CVČ. Jóga se u nás dlouhodobě drží v žebříčku popularity na předních pozicích. Svědčí o tom fakt, že od nového roku zde funguje další skupina. I ona se během chvíle zaplnila do posledního místa.

Ve svižnějším tempu probíhalo posilovací cvičení Fitness gym pro dospělé a taneční kroužek, na němž se v rytmech mo-

derní hudby hýbaly žákyně ZŠ. Některé z nich se zúčastnily i 3denního tanečního soustředění s přespáním v CVČ.

Na pilatesu, který má v Centru také dlouhou tradici, se loni vystřídaly dvě lektorky. Další běh této aktivity otevřeme i během tohoto roku, bude-li zájem.

Otevření dalšího běhu v novém roce se bohužel prozatím nedočkal cvičení na gymballech. Ač byla poptávka vysoká, nenašel se v zaplněném rozvrhu vhodný termín. Centrum praská ve švech. A tak gymnastické míče čekají v kumbálu na nové prostory. Ty budou k dispozici během března, kdy otevřeme CVČ II a v něm i toto cvičení.

Všechny výše zmíněné programy z 95% navštěvovaly ženy. Aby se CVČ nevyprofilovalo jako ryze „dámské fitko“, genderově to hezky vyvážili pánové ze zastupitelstva a Spolku rodičů. Ti si zde 3x v týdnu chodili zařukat pinex.

Společenské události

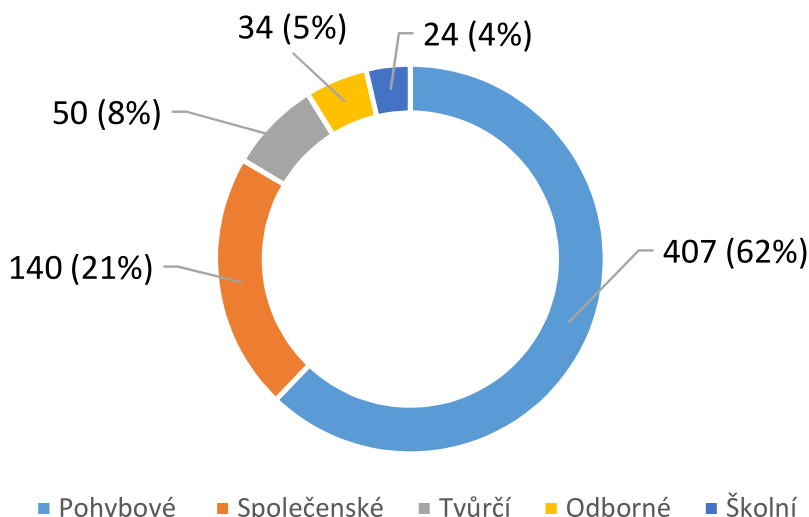
Centrum a jeho přilehlá Oáza klidu se staly oblíbeným místem pořádání různých školení, oslav a jiných setkání. Oproti loňsku jsme zaznamenali mírný nárůst počtu privátních pronájmů. Možná k tomu přispěl i rezervační systém na webu obce, který pronájmy už celkem 5 obecních areálů zpřehlednil. Kromě soukromých akcí se v Centru několikrát sešel Klub seniorů, církve a jednou tenisté. CVČ je „základnou“ dvou klubů maminek, které se schází pravidelně. Z uskutečněných akcí pro veřejnost lze zmínit Promítání pro děti, Výstavu ručních prací a Den pro ženy.

Tvůrčí činnosti

Kreativní odvětví nabídlo loni nejvíce novinek. Uspořádali jsme dohromady 11 rukodělných aktivit a všechny kromě jedné zde měly premiéru. Pravidelně se odehrával LEGO klub pro děti, organizovaný Církví bratrskou a dětský kroužek Šikovné ruce. Dospělí se mohli učit dovednosti šití na dvou kurzech, z čehož jeden byl koncipován pro začátečníky a druhý pro mírně pokročilé.

Jednorázových rukodělných workshopů se událo 7. Široká veřejnost měla možnost přijít si vyrobit domácí kosmetiku, plstěné ptáčky, drátěné dekorace, jarní věnce, uplést košík, ošatku nebo ubrouskovou technikou odekolorovat krabici na kapesníky.

Aktivity v roce 2019 podle zaměření



Odborné aktivity

V této kategorii pokulháváme. Příliš se nám nedařilo zaujmout vhodným programem. Některé z nabízených naučných činností jsme museli kvůli nedostatku zájmu zrušit. Proběhla jediná přednáška – o kosmetice. Skóre odborným aktivitám zvýšila nejmladší generace – děti školou povinné se vzdělávaly v kytarovém, dramatickém a grafickém kroužku.

Školní program

Centrum je díky svému strategickému umístění snadno dostupné pro děti a žáky obou škol. Lesní školka a škola Hrádeček to k nám má o kousíček dál, ale i ona Centrum několikrát využila. Děti a pedagogové jej navštívili za účelem promítání filmů, besed, Halloweenu, vánoční besídky, po-

sezení učitelů, různých schůzí a příprav na školní události. MŠ Hrádek v sále 2x uspořádala tradiční bazárek.

Rok 2019 je za námi. Díky, milí návštěvníci a lektori, za Vaši přízeň. Takto bohatého programu bylo možno dosáhnout jen díky vám. Je patrné, že čím dál častěji se na chodu Centra sami aktivně spolupodílíte - při vedení kurzů, doporučením lektorů nebo organizací nových aktivit. Každá vaše iniciativa podtrhuje smysl fungování tohoto zařízení. A každá z nich také jistě přispívá ke zkvalitnění komunitního života v obci. V době přesunu mezilidských vztahů na sociální síť zdá se to velmi potřebné.

Věra Garbová



Kroužek Šikovné ruce

Od října mají hrádecké děti možnost navštěvovat v Centru volného času spoustu kroužků.

Patří mezi ně i kreativní kroužek, kde se děti naučily, pomocí různých výtvarných technik, vyrábět věci nejen hezké, ale hlavně praktické a z recyklovaných materiálů. Jedním z výrobků byl i kalendář, kde si děti samy vyzdobily všechny stránky. Fantazii se meze nekladly, takže se v jednom kalendáři objevil obrázek dvou

postaviček, které leží v posteli a koukají na televizi. Hláška autora zněla: „Že o prázdninách nejraději leží s mamkou v posteli a dívá se na zprávy.“ Dalším výrobkem, který slavil velký úspěch, bylo vlastnoručně pomalované tričko. Takové modely nenajdete v žádném obchodě. Prostě co kus, to originál. Mořský koník, had, květiny, lapače snů, dinosauři, každý si namaloval podle libosti. Někteří se pokoušeli malovat i vlastními vlasy. Stará CD se proměnila v krásné sovičky a tučňáky, kteří slouží jako sponkovníčky pro holky a držák na notýsek pro kluky.

V krásné vánoční lucerničky se pomo-

cí ubrousků a peříček proměnily obyčejné zavařovací sklenice. Překvapení pod stromekem zažila nejedna maminka, když od svých ratolestí dostala navlečené korálky, nebo náramek. Podzimní dekorace v podobě dýní a jezečků určitě zdobily nejednu domácnost. Při výrobě dýní se děti naučily aspoň trochu zacházet s jehlou a nití. A padla další hláška: „Že to šití je ale pitomá práce.“ Žádná práce není pitomá, vždy se dá vyrobit něco hezkého, stačí jen chtít, mít trochu fantazie a trpělivosti.

Monika Ciešlarová



PŘIPRAVUJEME

Hrádecký baby boom: Program pro nejmenší

V loňském roce se do Hrádku narodilo nejvíce dětí od roku 2006. Letošní, v pořadí už 5. Alej života, která v dubnu zkrášlí lokalitu Lyngi, tak bude čítat 28 stromů. Co do počtu, bude toto stromořadí nejbohatší ze všech dosavadních.

Ještě než přijde čas chopit se rýčů a lopat, rádi bychom rodiče a jejich ratolesti pozvali do Centra na 2 besedy s kojeneckou tematikou. Zveme samozřejmě i ty, kteří jsou teprve ve fázi plánování či očekávání i všechny ostatní, které problematika prostě jen zajímá.

První program pro nejmenší se uskuteční v sobotu 8. února v 16 hodin. Bude zaměřen na **masáže miminek**. Kurzem provede dětská lékařka MUDr. Michaela Cázerová, která zájemcům ukáže, jak pomocí doteků prohloubit vztah či miminku ule-

vit od mnoha nepříjemností.

O měsíc později, 5. března v 16 hodin, do Centra zavítá fyzioterapeutka Bc. Martina Šlížová. Její seminář s praktickou ukázkou bude pojednávat o správném **pohybovém vývoji** a v současnosti tolik

diskutované správné manipulaci s kojen-
cem.

Ceny seminářů: masáže miminek 150 Kč, pohybový vývoj 100 Kč.

VG

ZVEME RODIČE (I NASTÁVAJÍCÍ) NA SEMINÁŘ S PRAKTICKOU UKÁZKOU

POHYBOVÝ VÝVOJ A SPRÁVNÁ MANIPULACE

S NOVOROZENCEM A DÍTĚTEM DO 1 ROKU

5. BŘEZNA 16:00 - 17:00

CENTRUM VOLNÉHO ČASU HRÁDEK

100 Kč

BC. MARTINA ŠLÍŽOVÁ, FYZIOTERAPEUT

NUTNO SE PŘEDEM NAHLÁSIT TELEFONICKY, SMS NA ČÍSLE **739 324 250**
NEBO E-MAILEM NA MARTINA.SGD@SEZNAM.CZ

RYCHLOKURZ MASÁŽÍ MIMINEK

s MUDr. Michaelou Cázerovou

Držitelkou certifikátu Mezinárodní asociace kojenecké
masáže a organizátorky 4denních kurzů masáže
miminek v Olomouci.

KDY: V SOBOTU 8. 2. V 16:00

KDE: CENTRUM VOLNÉHO ČASU HRÁDEK

S SEBOU: MIMINKO, PODLOŽKU

Naučíte se základní techniky masáže nožiček, bříška a obličeje
miminka. Masáže jsou skvělým nástrojem na prohloubení vzájemné
lásky, ulevují od plynatosti či zácpy, zlepšují spánek, zlepšují imunitu
a zmírňují bolest či napětí miminka.

Více o skupinových masážích miminek: www.michaelacazerova.cz



CENA:
150,-

NUTNÁ PŘEDCHOZÍ REGISTRACE, E-MAIL: ZPRAVODAJ@OBECHRADEK.CZ, TEL.: 601 383 111

Pro větší děti:

Oblíbené **Šikovné ruce** se dočkají pokračování! Celkem 10
lekci zahájíme 5. března, takže máte-li doma nadšeného krea-
tivce, můžete jej přihlásit. Kroužek je určen dětem od první tří-
dy a jeho cena činí 700 Kč.

Novinkou na půdě CVČ bude kroužek **Malé švadlenky**. Jak
už jeho název napovídá, děti od 4. třídy výše se na něm naučí
technice šití. V ruce i na stroji, věci užitečné i pro radost... Zho-
tovíme například plyšáka z ponožek, obal na knížku nebo peně-
ženku. Začátek: 2. 3., cena: 900 Kč/10 lekcí.

Pro dospělé:

Pojďme se hýbat! V novém sálu bude úplně první pohybo-
vou aktivitou cvičení **na gymnastických míčích**. Spustíme jej od
16. 3. a zacvičíme si každé pondělí v časech 17 – 18 (začátečníci)
a 18 – 19 h (pokročilí). Cena: 400 Kč/8 lekcí.

Posilovací cvičení **Fitness gym** zahájíme o den později. Od 17. 3.
budeme ladit formu každé úterý v čase 18 – 19 hodin. A taktéž v
nové části CVČ. Cena: 500 Kč/10 lekcí.

Na všechny výše uvedené programy je potřeba se přihlásit buď
e-mailem na zpravodaj@obechradek.cz nebo telefonicky na čís-
le 601 383 111. Na stejných kontaktech ráda zodpovím i vaše pří-
padné dotazy. Těším se na vaši návštěvu!

VG

KROUŽEK PRO DĚTI

ŠIKOVNÉ RUCE

Budeme malovat, kreslit, tvořit
a vyrábět! Přidáš se k nám i Ty?



pro žáky ZŠ



začínáme 5. 3.



čtvrtek 13:15 - 14:45



Centrum volného času



700 Kč/10 lekcí

Registrace na zpravodaj@obechradek.cz
nebo na tel. 601 383 111

MALÉ ŠVADLENKY

Tvoření z jehlou a nití,
věci užitečné i pro radost...



OD 4. TŘÍDY



START 2. BŘEZNA



PONDĚLKY 13:30 - 15:30



CENTRUM VOLNÉHO ČASU



900 Kč / 10 LEKCÍ

Registrace mailem na zpravodaj@obechradek.cz nebo na tel. 601 383 111

FITNESS GYM s Anet

FITNESS GYM je první účinné cvičení s využitím naší plastické látky, zaměřené na zpevnění zranění, spalování tuků a posílení kondice. Těší se na vás instruktorka ANET KRAJČOVÁ

- OD 17. 3. KAŽDÉ ÚTERY 18:00 - 19:00
- CENTRUM VOLNÉHO ČASU HRÁDEK
- CENA 500 Kč / 10 LEKCÍ

REGISTRACE:

601 383 111

zpravodaj@obechradek.cz



ZVEME VÁS DO CENTRA VOLNÉHO ČASU

CVIČENÍ NA GYMBALLECH s Lenkou

CVIČENÍ NA GYMNASTICKÝCH MÍČÍCH JE ZAMĚŘENO NA VYROVNÁNÍ SVALOVÉ DYSBALANCE, POSÍLENÍ OSLABENÝCH SVALŮ, AKTIVNÍ ZAPOJENÍ HLUBOKÉHO STABILIZAČNÍHO SYSTÉMU, ROZVOJ POHYBOVÉ SCHOPNOSTI ROVNOVÁHY.



PONDĚLKY 17:00 - 18:00 ZAČÁTEČNÍCI
PONDĚLKY 18:00 - 19:00 POKROČILÍ



CVČ HRÁDEK



400 Kč / 8 LEKCÍ

Nutná předchozí registrace na tel. 601 383 111 nebo e-mailem na zpravodaj@obechradek.cz.

Novinky v knihovně

V loňském roce měla knihovna 193 registrovaných čtenářů, z toho bylo 90 dětí do 15 let.

Za celý rok knihovnu navštívilo 2007 návštěvníků, kteří mohli vybírat z 5 652 knih ze stálého fondu a z více jak 500 knih z výměnných fondů třinecké knihovny.

Do knihovny bylo dále nakoupeno 104 novinek v celkové hodnotě 18 384,- Kč.

Knihovna v roce 2019

Mezi nejžádanější knihy roku 2019 patří: MLČENLIVÉ ŽENY (Fisher, Kerry), NEJTEMNĚJŠÍ ÚSVIT (Martinez, Aly) a TICHÉ ROKY (Mornštajnová, Alena)

Nejpilnějším čtenářem roku se stala Vanda Pilchová, která si vypůjčila celkem 75 knih. Mezi dětskými čtenáři se na nejvyšší příčce umístila Natálie Sikorová s počtem 64 titulů. Oběma dámám gratuluje-

me a těšíme se na ně v knihovně, kde je pro ně připravena odměna.

I v roce 2020 je pro vás knihovna otevřena v pondělky a středy od 12:00 do 17:00 hodin.

*Těšíme se na vás, milí čtenáři.
Bc. Petra Borská
knihovnice*



K rostlinám měla vřelý vztah už od mládí, ale kvůli ekzému na rukou jí přijímací komise neumožnila vystudovat zahradnickou školu, po které toužila. Po revoluci se mnohé změnilo a pomalu si začala plnit sen... O cestě za ním a o tom, jak pugéty z „Květinčky“ už pětadvacátým rokem těší oči i duše jejích zákazníků, jsme si povídaly se Zdenkou Labajovou v jejím skleníku.

Povyprávějte mi prosím něco o historii. Jak se zrodilo vaše podnikání?

To bylo tak. Podnikat jsem začala už v roce 1992 v zakázkovém šití, které jsem vystudovala. Lenka Szczuková provozovala toho času v dědině galanterii a o víkendech v ní prodávala kytičky. Nechtěla jsem být její konkurentkou, proto jsem se nehrnula do floristiky a zůstala u šití. To zde fungovalo dva roky, poté Lenka galanterku zrušila a kytky jsem začala prodávat já. Psal se 3. duben 1995. Kromě nich jsem měla v nabídce i hračky a pyrotechniku – ta tu šla nejvíce (smích). A květiny? Na ty stáli lidé frontu až k hlavní cestě!

Enormní zájem. Čím si ho vysvětlujete?

Květinářství nebylo na každém rohu. Jedno provozoval Kapsia v Jablunkově, další fungovalo v Návsi, v Hrádku, v Bystřici a pak až v Třinci. Ke mně se sjížděli zákazníci z Písku, Písečné, Mostů i Lomné.

To tedy z širokého okolí...

Jo, protože Miro neuměl uvázat tak pěkné pugéty jako já (smích). Taky na to měla vliv skutečnost, že v 95. roce ještě květiny nerozváželi žádní dealeri. Květiny letecky doputovaly do Prahy, odtud autem do Brna a následně do Těšína, kam jsme pro ně jezdili my. Klidně i ve dvě nebo ve čtyři ráno. Prostě nedostatkové zboží. Lidé je brali navzájem jeden druhému z bedny přímo pod rukama. Byl to boj, protože kdo přišel později = neměl pak co prodávat. O půlnoci jsem volávala z budky před samoškou do Brna, zda už jsou na

cestě, abych zásilku nezmeškala.

Když se vybudovala bariéra, která Hrádek rozdělila na dvě poloviny, zákazníků mi ubylo. Nehrádečtí sem chodí stále. I když někteří občas zapomenou sjet z rychlostky a kytku pak koupí v Jablunkově, jak sami při další návštěvě přiznají.

Pamatujete si na svého úplně prvního zákazníka?

Pamatuji si velmi přesně. Prvním zákazníkem byl hned v první den otevření prodejny Gródczan Petr Haltof. Koupil si 3 karafiáty s asparágusem, který jsem zrovna přivezla z Těšína. Ještě jsem neměla ani vybaleno a Petr už stál na parkovišti. Na to nikdy nezapomenu.

Jak se změnilы preference zákazníků ve vztahu k řezaným květinám? Povězte, co bylo moderní v devadesátkách a co je například v kurzu nyní?

Devadesátky ovládaly jednoznačně karafiáty, ty frčely nejvíc. Asi každý, kdo tu dobu pamatuje, to může potvrdit. A teď? Jednoznačně růže! Ty budou stálíci snad na věky. Hodně se prodávají i slunečnice, tulipány a relativně nedávno panoval zvýšený zájem o lilie a dendrobium (drobné orchidejky). Tahle móda už je ale pryč.

A co nejdražší kytice, kterou jste kdy uvázala, vzpomenete si na ni?

Ano. Dvakrát jsem vázala pugét o počtu sta růží. Z padesáti kusů už dělávám častěji. Taky jednou přišel pán, dal mi 2.000 Kč, ať uvážu kytici a zavezu ji do Bystřice jedné paní učitelce.

Zmínili jste dopravu pugétu na místo určení. Praktikuji tuto nadstandardní službu často?

Ano, stává se to čím dál častěji. Zákazník, který je z daleka nebo se z nejrůzněj-



Vánoční sortiment

ších důvodů nemůže dostavit, zavolá, pošle mi peníze na účet a já dopravím kytici dotyčné/mu i s lístečkem jména dárce.

Stalo se vám za někdy, že zákazník kytici vrátil?

Stalo. Byli to zákazníci, které dobře znám. Koupili pugét a šli na návštěvu. Jenže nikdo nebyl doma, a tak jej přišli vrátit. Nevzala jsem zpět. Chleba, který vám zbyde, přeci také nepůjdete vrátit do pekárny. Pak mi ještě jedna zákaznice přišla vrátit anturii. Uložila ji v parném létě za zadní okno auta. Květina, která vysloveně nesnáší přímé slunce, zčernala. Doslova a do písmene.

Z vašich fotek je patrné, že prodejna se během éry svého provozu několikrát změnila.

Postavili jsme například parkoviště a taky přemístili vstup. Dříve se do prodejny vcházelo od cesty. Další velkou novinku přinesl rok 2009, kdy ke stávajícímu květinářství přibyl ještě fóliovník. Díky němu přibýlo i zákazníků na osazování truhlíků, ale fóliovník víc roztáhnout nelze. Z kapacitních důvodů proto беру už jen stálou klientelu, novou výjimečně - v případech, kdy někdo ze stálých „odpadne“. Osazuji truhlíky i obecnímu úřadu v Hrádku, Nýdku a příští rok budu pravděpodobně i v Lomné. Dále i některým veřejným a ubytovacím zařízením v regionu – například Excelsioru, Studánce, Pod dubem, Lačnovu, Farmě pod Filipkou... Na poslední zmíněné farmě Česká televize nedávno natáčela dokument (z cyklu *Náš venkov: Rok na Filipce*, pozn. red.). Majitelka mi sdělila, že celý štáb moje truhlíky obdivoval. Potěšilo mě to.

Má váš fóliovník nějaké využití i mimo sezonu?

Ne. Jeho výtop vyjde na 1000 Kč denně. Dost velká nevýhoda. Mezi výhody ale patří to, že má 98% propustnost světla a slunečních paprsků. Rostlinám jeho prostředí velmi svědčí. Fólie, kterou je potažen, je až z Izraele a je na ni záruka 15 let. Vytápěný mám ten malý skleníček. V něm už brzy po Vánocích seju papírky a celer. Tato zelenina dlouho vzhází, je potřeba čas.



Zdenčiny pomocnice



rok 1992
Začátky



rok 1996



rok 1997



Změna vchodu



Prodejna nyní

Odkud vámi prodávané květy pochází?

Ze všech koutů světa. V Holandsku je hlavní burza, kam se zboží z nejrůznějších zemí sváží a následně pak rozváží do obchodů po celé Evropě. Třeba takové ty známé vysoké červené růže k nám putují až z Kolumbie. Někdy v říjnu v Kolumbii propuklo povstání. Povstalců tam zapálili kamion, který vezl růže na letiště. Všechny královny květin lehly popelem a na pultech našich obchodů nějakou dobu chyběly.

Náročná logistika, vzhledem k tak choulostivému zboží. Co se s květinami děje, když už nejsou v perfektní kondici a tedy nevhodné pro koncového zákazníka?

Je to tak, že fakturu zaplatit musím, je nemožné vrátit je dodavateli. Když odkvetou nebo se polámou, plním jimi kompost. Já kromě nich prodávám i víno, dekorace, zeminu, hnojiva..., protože prodejem výhradně jen řezaných květin se prostě neživíte, byť si stále hodně lidí myslí opak. V Hrádku jsem svého času měla 2 konkurenty. Oba skončili.

Doplňkový sortiment máte opravdu široký.

Ano, třeba to víno. Lidé si jej chválí, říkají, že jim chutná. Zrovna teď paní brala 3 litry (smích). Dříve se prodávalo ve vratných sudech, které neprodukovaly žádný odpad. Vláda ale vymyslela nový systém – víno do maloobchodů se nyní musí distribuovat už jen v tzv. vínoboxech, což je papír s plastovou vložkou uvnitř. Dříve aspoň byly vínoboxy 50litrové. Dnes už existují pouze v objemu 20 l a ty jsou za chvíli prázdné. Tudíž na jednu stranu šetříme životní prostředí a na druhou stranu vymýšlíme novinky, které mu zbytečně přitěžují...

Ale zpět k otázce – kromě řezaných prodávám i balkonové rostliny, zeleninovou sadbu a veškerá osiva zeleniny, hnojiva, zeminu, postřiky, travní semena, v zimě krmiva pro ptáky, dárkové zboží, květináče a dekorace. Zeminu mi v těch velkých pytlích přivážejí kamionem. Nechávám si ji zvlášť míchat a je velice dobrá. I cenově.

Jak je na tom Česko z hlediska produkce? Pěstují se v tuzemsku květiny určené k maloobchodnímu prodeji?

Bohužel. V Česku nám téměř všechny plantáže zlikvidovali. Pěstují se zde malé růže, které jdou na export přes holandskou burzu do Německa. Já nakupuji v Polsku. Polští pěstitelé neplatí sociální, zdravotní pojištění ani daň, což se logic-

ky promítne v ceně produktu. Polsko dnes patří mezi pěstitelské velmoci, podobně jako Nizozemsko.

Kde všude v Hrádku mají lidé možnost setkat se s vašimi výrobky nebo výpěstky?

Jak už jsem zmínila, osazují truhlíky na OÚ, v CVČ, na mostě přes Olzu. Dodávám výzdobu k pomníku u mostu i k pomníku W. Witosy, co je u Vily. V parčíku jsem sadila pár tujek a stromků. Tak se starám o záhon u podchodu u hřiště. Mé výrobky byly prezentovány na třech výstavách, které jsem i spoluorganizovala – dvou vánočních na Harcově a jedné velikonoční u Burého.

Vzděláváte se nadále ve svém oboru?

Ano. Nové trendy si žádají nové znalosti. Jezdívám na školení. Mám dva certifikáty. Jeden od firmy Agro na postřiky, substráty, hnojiva a druhý na svatební kytice. V Hrádku bývá tolik svateb, ale Hrádečanům vážu maximálně 2 kytice ročně. Zbytek všechno cizím – od Třince až po Mosty.

Věra Garbová



Jarní prodej balkonových květin a zeleninové sadby



Svatební kytice

Novinky v ordinaci praktického lékaře



Milí pacienti, po delší době mám opět pár informací, o které bych se s Vámi ráda podělila. Mám pouze pozitivní zprávy, které se týkají dvou zásadních oblastí.

První je rozšíření odbornosti o vnitřní lékařství a druhá o rozšíření ordinčních hodin a počtu dnů, kdy ordinujeme.

• ROZŠÍŘENÍ ODBORNOSTI - VNITŘNÍ LÉKAŘSTVÍ

Od května 2019 jsme postupně začali pracovat na rozšíření odbornosti naší ambulance o obor vnitřní lékařství - interna. Naše ambulance se přihlásila na Krajském úřadě Moravskoslezského kraje do výběrového řízení pro poskytování péče v oboru vnitřní lékařství. Dne 20. 8. 2019 proběhlo úspěšně výběrové řízení a komisí byla naše ambulance doporučena k uzavření smluv se zdravotními pojišťovnami. Následně probíhala četná

jednání se zástupci zdravotních pojišťoven a postupně se nám podařilo uzavírat smlouvy s jednotlivými pojišťovnami. Aktuálně jsme schopni poskytovat péči v oboru vnitřní lékařství pro všechny zdravotní pojišťovny, pro které poskytujeme péči v oboru všeobecné praktické lékařství. Naši pacienti tak mohou čerpat ještě komplexnější a specializovanější péči a opět se snížil počet výkonů, kvůli kterým budou muset dojíždět do okolních ambulancí a nemocnic. Díky této dlouhodobé snaze nyní poskytujeme našim pacientům péči nejen v oboru všeobecné praktické lékařství, ale i v oboru vnitřní lékařství.

• 2) ROZŠÍŘENÍ ORDINAČNÍCH HODIN A POČTU DNŮ, KDY ORDINUJEME

Další změnou v naší ambulanci - opět pozitivní - je rozšíření ordinálních hodin o 9 hodin týdně (tedy 36 hodin měsíčně) a rozšíření počtu dnů, které budeme ordinovat. Reagujeme tak na zpětnou vazbu od Vás - našich pacientů. Nové ordinální hodiny vstoupí v platnost dne 1.

5. 2020. Do té doby budou aktuální nyníjší ordinální hodiny.

Dle nových ordinálních hodin zůstává počet hodin v pondělky, úterky a čtvrtky téměř stejný, jen se mění jejich rozložení v průběhu dne. Nově prodlužujeme ordinální dobu ve středu a zavádíme ordinální hodiny v pátek (viz obrázek). Návštěvní služba zůstává, jak je zavedeno doposud - tedy v úterky odpoledne po dohodě s lékařem nebo sestrou.

Milí pacienti, snažíme se poskytovat co nejkvalitnější péči. Velmi si vážím a jsem moc vděčná za zpětnou vazbu od Vás, která mi v tomto úsilí velmi pomáhá. Umožňuje mi neustále zlepšovat chod a fungování ambulance a poskytovat Vám tak čím dál tím kvalitnější službu a to je mým cílem. I nadále budu vděčná za Váš názor. Ať už do schránky v ambulanci nebo do služebního emailu info@santaclinic.cz.

S úctou
Ingrid Santariusová



Vaše zdraví nám leží na srdci

AMBULANCE PRAKTICKÉHO LÉKAŘE A INTERNISTY

Lékař: MUDr. Santariusová Ingrid, Vrchní sestra: Suszková Darina

Pondělí	7-11 hod. vnitřní lékařství - pro objednané pacienty 12-13 hod. praktické lékařství - pro akutní pacienty 13-15 hod. praktické lékařství - pro objednané pacienty
Úterý	6-7 hod. odběry krve 7-8 hod. praktické lékařství - pro objednané pacientky 8-9 hod. praktické lékařství - pro akutní pacienty 9-11 hod. praktické lékařství - pro objednané pacienty 12-15 hod. - návštěvní služba - po telefonické dohodě s lékařem nebo sestrou
Středa	7-9 hod. vnitřní lékařství - pro objednané pacienty 9-10 hod. praktické lékařství - pro akutní pacienty 10-11 hod. praktické lékařství - pro objednané pacienty 12-18 hod. praktické lékařství - pro objednané pacienty
Čtvrtek	6-7 hod. odběry krve 7-8 hod. praktické lékařství pro objednané pacienty 8-9 hod. praktické lékařství - pro akutní pacienty 9-11 hod. praktické lékařství pro objednané pacienty 12-14 hod. praktické lékařství pro objednané pacienty
Pátek	6-8 hod. praktické lékařství pro objednané pacienty 8-9 hod. praktické lékařství - pro akutní pacienty 9-13 hod. praktické lékařství pro objednané pacienty

Karel a Vanda Pilchovi



Nenápadný domek v kopci uprostřed Grúně skýtá nejednu zajímavost. Najdete v něm most přes řeku Kwai, Soví hrádek, zastávku Vlčí tlapy i stádo vyjevených koz. Ale hlavně zde panuje neutuchající smích, vřelost a všudypřítomná dobrá nálada. O radostech i strastech života mezi hrádeckými pahorky se rozpovídali jeho obyvatelé, manželé Pilchovi.

Pane Pilchu, povězte mi, kde jste se narodil a vyrostl?

Narodil jsem se před 81 lety a společně s mými dvěma sestrami vyrostl tady na Dziole ve staré dřevěné chalupě. Ta tu stála do roku 1953, než ji rodiče zbourali a místo ní o kousek dál postavili domek, v němž dnes žiji. Tady jsem strávil skoro celý život.

Kam jste chodil do školy?

Školu jsem nenavštěvoval hrádeckou, se sestrou jsme chodili do Návsi a poté do Jablunkova. Pěšky! Autobusy ještě nejezdily jako dnes. A když jezdily, nebyla to ani tak žádná výhra. Dva řidiči, kteří jezdili zdejší trasu, byli dost svérázní. Jeden když byl, jak se říká namazaný, vesele vezl všechny. A když vystřízlivěl, všechny vyrazil. Pak pamatuji dalšího šoféra, byl odněkud z Čech a jmenoval se Rohlík. Říkalo se mu ponaszemu Rožek. Ten nás posbíral všechny, ale s místními frajírky se nemazalil. Ať měl hesek jízdenku nebo ne, zahlasil „Marš smrade, běž pěšky!“ a bez milosti ho z busu vyhodil.

Základku mám polskou. Táta přišel jako český legionář z Anglie. Chtěl nás dát do české, což by bylo v této situaci asi pohodlnější, ale máma se „šprajcla“, a tak nás dala do polské. Chvilí, asi tři týdny, jsem chodil do německé školy v Hrádku. Takže polská, německá i česká – to bylo moje vzdělávání. A neumím nic! (smích)

Kdy jste chodil do české?

Na učňák. Po základce mě poslali studovat železniční školu v Prackovicích nad Labem, kousek od Ústí. Okolí tam dobře znám. Byť je to přes 50 let, nezabloudil bych. Ale studium byl pěkný horor! Vůbec jsem nevěděl, co je to trojúhelník. Takové matematické věci šly mimo mě. Ale zase

na druhou stranu, z češtiny jsem míval dvojky a Pražáci trojky, čtyřky. A navíc, vypadnout na chvíli z chalupy mi přišlo vhod. Domů jsem jezdil asi jednou za měsíc a čekala mě zde spousta práce okolo chalupy.

Jak vnímáte své dětství?

Bylo mi pět, v pět ráno jsem vstával a pásl u lesa krávy. Na některých prstech na nohou nemám nehty. Slezly mi ze zimy, neměl jsem boty. Úkoly do školy? Nebyla elektřina. Volný čas? V něm jsme rozbíjeli kameny. Něco se vymamlasilo? Trest byl jasný. Nedostal jsem večeři. Unavený, ubrečený... typický dětský život tehdejší doby.

Hospodářství měla vaše rodina početné, vidíte?

3 hektary lesa, 3 hektary pole, taková byla norma. Chovali jsme čtyři krávy, babička měla jednoho berana. Člověk by si myslel, na co tolik krav, když by stačila jedna dobře krmená, která by měla více mléka a lepší maso než čtyři, střídmě krmené kusy. Charakteristickým rysem poválečné ekonomiky se stal systém povinných dodávek zemědělských výrobků a jejich výkup, tzv. kontingenty. Vláda nastavila uchovat jedno tele, jalovici za rok. Z prasete se např. muselo odvést 7 kg sádla. Co si budeme povídat, podvádělo se, jak se dalo... Nikomu se do odvodů nechtělo.

Možná je dobře, že vše toho času združstevnili. Po válce bylo všechno zničené. Doba přála rozvoji průmyslu, Werk masivně nabíral zaměstnance a platil jim peníze. Děvečky a pacholci v hospodářkách? Dostali něco málo na Vánoce, jinak nic. Nebylo by se čemu divit, kdyby odtud všichni utekli za placenou prací. A hospodáři? Ani jeden z nich by tu sám nepřežil! Nakoupit techniku nebylo možné, neexistovala. Vše poctivě odpracovávali koně. S koňmi je ale starost. Traktor odstavíte do stodoly, vypnete a je hotovo, kdežto zvíře je nutno nakrmit a pečovat o ně. V podstatě koničci zdejšími lidem pomáhali přežít. Na těchhle kopcích musel člověk umět všechno, aby přežil.

Kam jste šel po škole pracovat vy?

Po škole jsem se vydal za prací do Bohumína na opravnu vagónů. Pak jsem 20 let dělal u dráhy v Třinci šichtmajstra. Paní, která tam dělala přede mnou, šla na mateřskou a práci přiklepli mně. A já z toho šedivěl. Patřil pod nás úsek od Mostů až po Karvinou a Doubravu. V útvaru pracovalo na sedmdesát chlapů.

Jak jste poznal s paní Vandou?

Poprve jsem se oženil v 25 letech. Manželství nám vydrželo jen 10 let a je za ním tlustá čára. Teď jsem ženatý podruhé už třiatřicátým rokem, dohromady jsme spolu 40 let.

Vanda: Poznali jsme se v práci v roce 1980. Vidávali jsme se často, ale příliš spolu

nemluvili. S Karlíkem totiž nebyla žádná řeč. Chodil za námi do učtárny pro noviny a jedině, co z něj obvykle vypadlo, bylo: „Ahoj, máte něco na čtení?“. A četl a četl.

Karel: Protože jsem spíš samotář. Neměl jsem a nemám kamarády. V dětství na mě nebyl pro samotu čas. Nejen u nás, všeobecně tehdy panovala vcelku „bezkomarádová“ doba. Konkrétně ono naše seznámení proběhlo tak: Stěhovala se hala a Vanda tehdy táhla těžký pytel s papírem. Já jí chtěl pomoci, popadli jsme vak a vysypali ho. Při sbírání jsme do sebe drcli hlavami a bylo. 7 let jsme žili, jak se říká na psí knížku a v roce 1987 si dali slib. Jelikož to byla pro oba už druhá svatba, proběhla tajně. Druhý den jsme pozvali rodinu na oběd. Příbuzní zprvu nechápali, co se děje, ale vysvětlili jsme jim, jak se věci mají.

Když jste zmínili svérázný život v kopcích, napadá mě otázka - neuvažovali jste o nějakém pohodlnějším bydlení někde níže?

Vanda: Ženské mi říkávaly, jak jsem hloupá. Opustit pohodlné bydlení a dobrovolně se vydat do takové Goralie. V Ropici, kde jsem předtím bydlela, mi cesta na zastávku trvala 2 minuty. Teď zabere skoro tři čtvrtě hodiny, navíc v členitém terénu. No kdo to kdy viděl! Ale kdo neviděl, ten netuší. Představte si tu krásu: Vzbudíte se a vidíte sluníčko ráno tančit kolem Filipky, sledujete jeho denní pouť po nebi a večer pozorujete jeho západy, které na nebi maluje těsně před tím, než zajde spát za Kozubovou. Nádherná scenérie, dobíjející člověka úžasnou energií. A za to nám ta dlouhá procházka k vlaku stojí.

Zřejmě zde máte hodně práce. Zbývá vám čas i na nějaké záliby?

Karel: Rád se starám o kytičky, celkově mě baví zahrádka. Moji vášní byly motorcky, dával jsem jim dříve dost zabrat. Teď se věnuji práci se dřevem. Vyrábím z něj dekorace a různé jiné výrobky.

Vanda: Jo, motorcky, na nich jsme se naježdili! Typický obrázek naší jízdy: vepředu 2 tašky, za nimi Karel a za ním já. Když přidál rychlost, prásk! Seděla jsem na blatníku.



Dříve jsme taky vydatně chodili po horách. Máme křížem krážem prochozeny Beskydy, Jeseníky i naši srdcovou záležitost – Tatry. V Beskydech jsme prošlapali jedny a v Tatrách dokonce troje boty! Teď Karel dělá se dřevem, já předu vlnu z našich ovcí a pak z ní pletu. Taky hodně čtu.

Když jste zmínil práci se dřevem, ne každý ví, že dětský vláček v hrádeckém parčíku je vaše práce. A není to jediný kousek svého druhu z vaší dílny. Kolik jste jich postavil?

Třináct. Lokomotiv víc, přesný počet nevím. Občas je u nich nutné provést generálku, sem tam nějaký prvek vyměnit. Proto se mi špatně počítá, když je něco nové, něco opravené a něco repasované. Mám i nějaké rezervní součástky pro ten hrádecký, pro případ, že by se pokazil.

Malí cestující se tedy mohou těšit na jeho dlouhou životnost. Kam všechny vaše vláčky putovaly?

Věnoval jsem je převážně do dětských domovů a do škol – do Třince, Lomné, Hrádku... A některé zůstaly v rodině.

Jak dlouho trvá výroba jednoho kusu?

No, podle toho, kolik hodin dostanu zaplacených (smích). Dělán si legraci. Obvykle celou zimu.

Vlaky vás provází už od mládí. Studium na železniční škole, zaměstnání u ČD...

Na dráze dělala skoro celá moje rodina. Kde jinde bych měl dělat já? Viděla jste moje vláčky? Pojdte se na ně podívat.

Vstupuji do pokoje v podkroví a v němž úžasu zírám na rozměrný model železnice o délce něco přes tři metry. Navzdory tenké vrstvě prachu, která se na jeho ploše usadila, hraje všemi barvami. Prach, stejně jako dnes již nesehnatelné součástky a netypické materiály, vypovídají mnohé o jeho historii. Dodávají mu pomyslný punc poctivé práce. Jak její majitel potvrzuje, miniatura oslavila 50 let své



existence.

Na první pohled upoutá a hlavní roli zde hraje dvojice vlaků - nákladní a osobní, přičemž každý jezdí po jiné koleji. Za typické „vůně elektřiny“ (podobnou znám z případů, kdy se mi více zahřeje fén), jež se při zahájení jízdy začíná linout po pokoji, vlaky projíždí různorodou krajinou, zahrnující tři zastávky, most přes řeku Kwai, propast Macochu, železniční přejezd, chodníčky, hory, stromy, svítící lampy, návěstidla a samozřejmě cestující. Vše je do nejmenších detailů s velkým citem propracované. Lavičky z papíru velké jako nehet, vyrobené tvrdýma mužským rukama, mě nepřestávají udivovat...

To jste dělal vy sám?

Něco je koupené, něco vlastnoručně vyrobené. Třeba ty listnáče jsou ze starého svetru, topoly zase z toaletního papíru a jejich listy z přesetých a obarvených pilin. Hory jsem postavil za pomoci kartonů a lampy ze starých plechů. Některé domky jsou papírové, ty novější plastové. Vlaky koupené. Jeden vagónek mě stál asi 10 korun a tyhle mašiny jsem koupil v tehdejší Gottwaldově. Byly ve výprodeji a jedna vyšla na stovku. Dnes mašina stojí 3 tisíce. Vagón pod 500 Kč nekoupíte. Já už je ale nekupuji. Dřív jsem tady trávil hodiny, ale pomalu mě tahle záliba opouští. Kdyby model někdo chtěl, dám mu ho. Nechcete ho vy? Ne? Tak si ho pojdte

aspoň vyzkoušet.

Pan Karel mě pouští před řídící panel. Ze všech tlačítek, páček a drátů jsem zmatená a netuším, jak vlak rozjet. Veškeré ovládací prvky jsou sice pečlivě popsány, zub času ve spolupráci s běžným inkoustem však měl dost času zapracovat na nečitelnosti písma nebo uvedeným pojmem vůbec nerozumím. Navíc mám trochu obavu, abych titěrné předměty nějakým nešikovným manévrem nepoškodila. Sám vedoucí provozu mě s nadšením instruuje a trpělivě předvádí, co kde spustit. Jízda vlakem mi i s návodem dává vcelku zabrat. Jedno tlačítko slouží k rozjezdu, druhým se brzdí, třetím reguluje rychlost, další páčka přehazuje výhybku, jiná zase spouští závory nebo aktivuje pouliční osvětlení... K tomu všemu má každá jízda svůj pevný řád, přes nějž doslova nejede vlak. Před zastávkou je nutné zatroubit, na mostě zpomalit a ve stanici zastavit tak, aby cestující nemuseli skákat do příkopu. Příliš se mi to nedaří, ale být mašinírou na dálku je ohromná zábava. Při odchodu na zdi u dveří spatřuji 6 fotografií dřevěných vláčků, plně naložených skupinami smejících se dětí. Všechny fotografie panu Pilchovi zaslaly instituce, jimž svá díla věnoval. V tu chvíli vím, že řídit malý vlak mě učil člověk s velkým srdcem.

Věra Garbová



Cestující ve stanici Vlčí tlapy čekají na svůj spoj už 50 let.

Stádo koz z dílny pana Pilcha

Příroda Hrádku XV.

stromy 1

Krajina naší obce je poměrně členitá a různorodá, díky čemuž můžeme na našich procházkách či výpravách za poznáním uvidět pestrou škálu živých organismů. V dnešním přírodovědném okénku se budeme věnovat našim listnatým stromům. Ukážeme si 14 nejtypičtějších druhů, které může-

te vidat v lesích, na březích vodních toků, remízcích nebo alejích, podél cest, ale i v centru obce na veřejných prostranstvích. Nejrůznější stromy byly umístěny v obcích parčíku. Jednou ročně na akci Alej Života jsou vysazovány stromky pro nově narozená děťátka. Je to pro naši přírodu obohacením.

Majestátné dřeviny jsou odkazem našich předků. Dobře rozvíjející se zeleň v krajině je obzvlášť důležitá, zejména v časech sucha a kůrovcových kalamit.

RB

Fotografie | internet (wikipedie)



Topol bílý

Říká se mu také linda. Mohutný, až 30metrový strom. Roste v lužních lesích. Rozlišujeme samčí a samičí rostliny. V Hrádku před stavbou lemoval cestu kolem parčíku. Dnes můžeme 2 obrovské stromy vidět v Girově.



Topol černý

Patří mezi nejrychleji rostoucí dřeviny. Dorůstá do výšky až 35 m. Nejlépe se mu daří podél toků řek. V Hrádku roste jeden velký jedinec na rohu areálu pily (u odbočky ke studánce Sušarňa).



Bříza bělokorá

Známý, velmi estetický, houževnatý a přizpůsobivý strom. Dokáže růst i v neudržovaném okapu či na staré zdi. Dřevo dobře hoří, s nadsázkou i pod vodou. Vyrábí se z něj nábytek nebo sportovní nářadí. V Hrádku roste celá řada krásných stromů na Zamčiskách.



Topol osika

Má dlouhý řapík, čímž jeho listy šelestí již při velmi jemném vánku. Odtud: Třese se jak osika. Je odolným, světlomilným stromem s měkkým dřevem, hodí se k výrobě zápalek. V Hrádku v zatáčce u lomu pod Vilou.



Olše šedá

Lemuje nejčastěji podhorské říčky. Svými kořeny dobře zpevňuje půdu. Jedná se o krátkověkou dřevinu, dožívá do 50 let. Od olše lepkavé se liší špičatými listy. V Hrádku jich je nejvíce v Girově.



Olše lepkavá

Má ráda mokřiny, okolí prameništ, potoků. Někdy vytváří chudovité kořeny. Její listy jsou známé léčivými účinky proti horečce nebo průjmů. V Hrádku nejvíce vyniká v mohutné aleji podél potoka pod hřbitovem.



Javor mleč

Mohutný strom roste v přirozených lesích, jeho kultivary se uplatňují i v zahradní architektuře. Dřevo se používá např. k výrobě hudebních nástrojů. Javorový list je symbolem Kanady. V Hrádku roste jeden pořádný jedinec v areálu polské základní školy.



Javor Klen

Majestátný velikán dorůstá až 40m výšky. Poznáme ho podle šupinaté borky, která se odlupuje. Přirozeně žije v horských lesích ve vlhkých polohách. Dřevo vhodné pro nábytkářský průmysl. V Hrádku roste například u hodin (u bývalé prodejny motorek) nebo v areálu PZŠ.



Dub letní

Zvaný křemelák je výrazný, velmi odolný strom, plodící žaludy. Vysazoval se kdysi na poutních místech. Dub je německým národním stromem. V Hrádku je hojně rozšířen, byť je spíše nížinným stromem. Dva stoleté lemují vchod PZŠ. První je pojmenován evangelický, druhý katolický.



Buk lesní

Statný strom s hladkou borkou je lesnický nejdůležitější listnáčem. Je rozšířen v celé Evropě. Plodem jsou bukvice, které jsou potravou lesní zvěře a ptáků. V bukových lesích se také velmi daří houbám. V Hrádku se vyskytuje hlavně ve vyšších polohách, např. cestou na Filipku.



Jasan ztepilý

Pro svůj ztepilý růst a hodnotné dřevo se často pěstuje i mimo les. Z tvrdého, těžkého, ale ohebného dřeva jasanů se vyrábějí např. kola vozů. Jeden z největších jasanů Hrádku roste na Dziole. Krásný solitér můžeme vidět i u potoka na Záplotí.



Habr obecný

Nepříliš velký strom roste nejčastěji na okrajích lesů nebo kolem řek. Má světlé dřevo, nejtěžší ze středoevropských stromů. Velmi dobře snáší řez, hodí se do živých plotů. V Hrádku habry hojně rostou na Zamčiskách, v Belku, též u černé skály u Olzy.



Lípa srdčitá

V Hrádku donedávna rostla nejstarší lípa na Jablunkovsku, stará více než 600 let. Převrátila ji vichřice Kyril. V místní části Chodury rostou její potomci. Oblíbeným produktem z květů lip jsou čaje.



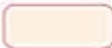
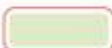
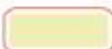
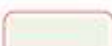
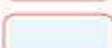
Lípa velkolistá

Je majestátní strom, vysazen např. jako lípa 3. tisíciletí v parku u OÚ nebo ke 100 letům ČR v osadě U Chodury. Lípy jsou naším národním stromem. Světlé, opracovatelné dřevo milují řezbáři.

S



Nové povrchy

- | | |
|--|--|
|  | KAMENNÁ DLAŽBA SE ŠTĚRKOVÝM PROSYPELÍM |
|  | ŠTĚRKOVÉ PLOCHY |
|  | ŠTĚRKOVÝ TRÁVNÍK |
|  | TRÁVNÍK |
|  | TRVALKOVÉ ZÁHONY |
|  | VÝSADBY, ZÁHONY |
|  | DOPADOVÁ PLOCHA – PÍSEK |
|  | MOBILIÁŘ |
|  | VÝSADBY – STROMY, KEŘE |
|  | SKLENÍK |

Stávající povrchy

-  KOMUNIKACE, CHODNÍKY
 BUDOVY



13. Slowík

Bedřich Slowík - Zima pod Filipkou